

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 168

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

50 tomas
2007 m. birželio 28 d.

Turinys	I Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma	
	REGLAMENTAI	
	★ 2007 m. birželio 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 708/2007 dėl svetimų ir nevietinių rūšių panaudojimo akvakultūroje	1
	II Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma	
	SPRENDIMAI	
	Taryba	
	2007/435/EB:	
	★ 2007 m. birželio 25 d. Tarybos sprendimas dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007—2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo	18

I

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma)

REGLAMENTAI

TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 708/2007

2007 m. birželio 11 d.

dėl svetimų ir nevietinių rūšių panaudojimo akvakultūroje

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

populiacijomis, įskaitant genetinius pokyčius, ir apribojant netikslinių rūšių paplitimą bei neigiamą poveikį natūralioms buveinėms.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 37 straipsnį ir 299 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Pagal Sutarties 6 straipsnį, aplinkos apsaugos reikalavimai turi būti įtraukti į Bendrijos politikos ir veiklos kryptį apibrėžimą ir įgyvendinimą, ypač siekiant skatinti tvarų vystymąsi.
- (2) Akvakultūra yra sparčiai augantis sektorius, kuriame šiuo metu ieškoma naujovių ir naujų rinkų. Siekiant pritaikyti gamybą prie rinkos sąlygų, svarbu, kad akvakultūros srityje būtų siekiama kuo didesnės veisiamų rūšių įvairovės.
- (3) Akvakultūrai buvo ekonomiškai naudingi ankstesni svetimų rūšių introdukcijos atvejai ir nevietinių rūšių perkėlimo atvejai (pavyzdžiui, vaivorykštinio upėtakio, didžiosios austrės ir lašišos), o ateityje reikėtų siekti kuo labiau padidinti su introdukcijos ir perkėlimo atvejais susijusią naudą, tuo pat metu vengiant ekosistemų pakitimų, užkertant kelią neigiamai biologinei sąveikai su vietinėmis

- (4) Buvo nustatyta, kad invazinės svetimos rūšys yra viena iš pagrindinių vietinių rūšių praradimo ir biologinės įvairovės nykimo priežasčių. Biologinės įvairovės konvencijos (BĮK), kurios Šalis yra Bendrija, 8 straipsnio h punkte reikalaujama, kad kiekviena Susitariančioji Šalis kiek tai įmanoma ir tikslinga užkirstų kelią tų svetimų rūšių, kurios kelia grėsmę ekosistemoms, buveinėms ir rūšims, introdukcijai, jas kontroliuotų ar sunaikintų. Visų pirma, BĮK Šalių konferencijoje buvo priimtas Sprendimas VI/23 dėl svetimų rūšių, kurios kelia grėsmę ekosistemoms, buveinėms arba rūšims, kurio priede išdėstomi tokių svetimų rūšių prevencijos, introdukcijos ir jų poveikio sušvelninimo pagrindiniai principai.

- (5) Natūralaus paplitimo areale esančių rūšių perkėlimas į teritorijas, kuriose dėl konkrečių biologinių ir geografinių priežasčių tų rūšių nėra, taip pat gali kelti pavojų tų teritorijų ekosistemoms, ir tokiam perkėlimui taip pat turėtų būti taikomas šis reglamentas.

- (6) Todėl Bendrija turėtų sukurti savo sistemą, užtikrinančią tinkamą vandens buveinių apsaugą nuo rizikos, susijusios su nevietinių rūšių naudojimu akvakultūroje. Šioje sistemoje reikėtų numatyti galimos rizikos analizės procedūras, prevencijos ir atsargumo principais pagrįstų priemonių panaudojimą ir prireikus nenumatytų atvejų planų priėmimą. Šios procedūros turėtų remtis patirtimi, įgyta taikant veikiančias savanoriškas sistemas, visų pirma Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarnybos (ICES) Jūrų organizmų introdukcijos ir perkėlimo praktikos kodeksą, Europos vidaus vandenų žuvininkystės konsultacinės komisijos (EIFAC) Praktikos kodeksą bei Jūrų ir gėlyjū vandenų organizmų introdukcijos ir perkėlimo įvertinimo procedūrų vadovą.

⁽¹⁾ OL C 324, 2006 12 30, p. 15.

- (7) Šiame reglamente numatytos priemonės neturėtų pažeisti 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo ⁽¹⁾, 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos ⁽²⁾, 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus ⁽³⁾ ir 2006 m. spalio 24 d. Tarybos direktyvos 2006/88/EB dėl gyvūnų sveikatos reikalavimų, taikomų akvakultūros gyvūnams ir jų produktams, ir dėl tam tikrų vandens gyvūnų ligų prevencijos ir kontrolės ⁽⁴⁾.
- (8) Potenciali rizika, kuri tam tikrais atvejais gali būti didelio masto, iš pradžių labiau pasireiškia vietoje. Vietos vandens aplinkos savybės Bendrijoje labai skiriasi, o valstybės narės turi atitinkamų žinių ir patirties jų suverenitetui arba jurisdikcijai priklausančiai vandens aplinkai gresiančiai rizikai įvertinti ir valdyti. Todėl tikslinga, kad šiame reglamente numatytas priemonės pirmiausia turi įgyvendinti valstybės narės.
- (9) Reikėtų atsižvelgti į tai, kad neturėtų būti reikalaujama iš anksto atlikti svetimų ar nevietinių rūšių, kurios bus laikomos uždaruose akvakultūros objektuose, kurie yra saugūs ir kuriuose yra labai mažai rizikos, kad rūšys gali ištrūkti, judėjimo rizikos aplinkai įvertinimą.
- (10) Tačiau tais atvejais, kai rizika nėra maža ir gali turėti įtakos kitoms valstybėms narėms, reikėtų Bendrijos sistemos, skirtos suinteresuotų šalių konsultacijoms ir leidimų patvirtinimui prieš juos išduodant valstybėms narėms. Pagal 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką ⁽⁵⁾ įsteigtas Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas (STECF) turėtų teikti mokslines konsultacijas šiame konsultacijų procese, o Komisijos sprendimu 1999/478/EB ⁽⁶⁾ įsteigtas Žuvininkystės ir akvakultūros patariamasis komitetas turėtų konsultuoti suinteresuotus subjektus akvakultūros ir aplinkos apsaugos srityje.
- (11) Tam tikrose Bendrijos vietose kai kurios svetimos rūšys paprastai ilgą laiką buvo naudojamos akvakultūroje. Todėl su tuo susijusiai veiklai turėtų būti taikoma diferencijuota tvarka, suprastinanti jos vykdymą nenustatant papildomos administracinės naštos, jei užtikrinama, kad iš šaltinio gali būti gaunami išteklių, kuriuose nėra netikslinių rūšių.

⁽¹⁾ OL L 175, 1985 7 5, p. 40. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/35/EB (OL L 156, 2003 6 25, p. 17).

⁽²⁾ OL L 206, 1992 7 22, p. 7. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva (EB) 2006/105/EB (OL L 363, 2006 12 20, p. 368).

⁽³⁾ OL L 327, 2000 12 22, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu 2455/2001/EB (OL L 331, 2001 12 15, p. 1).

⁽⁴⁾ OL L 328, 2006 11 24, p. 14.

⁽⁵⁾ OL L 358, 2002 12 31, p. 59.

⁽⁶⁾ OL L 187, 1999 7 20, p. 70. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2004/864/EB (OL L 370, 2004 12 17, p. 91).

Valstybėms narėms, norinčioms savo teritorijoje apriboti tokių ilgą laiką naudotų rūšių naudojimą, turėtų būti leidžiama tai daryti.

- (12) Jokia šio reglamento nuostata nedraudžia valstybėms narėms nacionalinės teisės aktais reglamentuoti svetimų ar nevietinių rūšių laikymą asmeniniuose akvariumuose ir sodų tvenkiniuose.
- (13) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽⁷⁾.
- (14) Siekiant efektyvumo, šio reglamento I, II, III ir IV priedų pakeitimams, kurie yra būtini siekiant juos suderinti su technikos ir mokslo pažanga, padaryti turėtų būti taikoma Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 30 straipsnio 2 dalyje nurodyta valdymo procedūra,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TAIKYMO SRITIS IR SAŲOKŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatomi svetimų ir nevietinių rūšių akvakultūros praktikos pagrindai, siekiant įvertinti ir kuo labiau sumažinti galimą šių rūšių ir susijusių netikslinių rūšių poveikį vandens buveinėms bei tokiu būdu prisidėti prie sektoriaus tvaraus vystymosi.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas svetimų rūšių introdukcijai ir nevietinių rūšių perkėlimui siekiant jas naudoti Bendrijos akvakultūroje, kurie atliekami pradėjus taikyti šį reglamentą, kuris įsigalioja 25 straipsnio 1 dalyje nurodytą dieną.

2. Šis reglamentas netaikomas nevietinių rūšių perkėlimui valstybėse narėse, išskyrus atvejus, kai remiantis mokslinėmis konsultacijomis yra priežasčių numatyti dėl perkėlimo aplinkai gresiantį pavojų. Pagal 5 straipsnį paskyrus komitetą, jis bus atsakingas už rizikos įvertinimą.

⁽⁷⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

3. Šis reglamentas taikomas visai akvakultūros veiklai, priklausantiems valstybių narių jurisdikcijai, neatsižvelgiant į jos mastą arba savybes. Jis taikomas visiems auginamiems svetimiams ar nevietiniams vandens organizmams. Reglamentas taikomas akvakultūrai, kuriai naudojama bet kokia vandens terpė.

4. Šis reglamentas netaikomas dekoratyvinių vandens gyvūnų arba augalų laikymui naminių gyvūnėlių parduotuvėse, soduose, izoliuotuose sodų tvenkiniuose ar akvariumuose, atitinkančiuose 2006 m. rugsėjo 20 d. Komisijos sprendimo 2006/656/EB, nustatančio gyvūnų sveikatos reikalavimus ir sertifikavimo reikalavimus, taikomus importuojant žuvis dekoratyviniais tikslais⁽¹⁾ 6 straipsnį, arba objektuose, kuriuose įrengtos nuotekų valymo sistemos, sudarančios sąlygas įgyvendinti 1 straipsnyje nustatytus tikslus.

5. Šis reglamentas, išskyrus 3 ir 4 straipsnius, netaikomas IV priede išvardytomis rūšims. IV priede išvardytų rūšių rizikos įvertinimas pagal 9 straipsnį neatliekamas, išskyrus atvejus, kai valstybės narės nori imtis priemonių atitinkamų rūšių naudojimui savo teritorijoje apriboti.

6. Nereikalaujama iš anksto atlikti svetimų ar nevietinių rūšių, kurios bus laikomos uždaruose akvakultūros objektuose, judėjimo rizikos aplinkai įvertinimą, išskyrus atvejus, kai valstybės narės nori imtis tinkamų priemonių.

7. Remiantis nauja mokslinė informacija ir konsultacijomis, rūšių introdukcijai ir perkėlimui, siekiant jas naudoti uždaruose akvakultūros objektuose, vėliau gali būti nereikalaujama turėti III skyriuje nurodytą leidimą. Tikimasi, kad atliekant uždarų sistemų biologinio saugumo mokslinius tyrimus, *inter alia*, Bendrijos finansuojamų svetimų rūšių mokslinius tyrimus, bus padaryta pažanga. Atitinkamas sprendimas bus priimtas ne vėliau kaip 2009 m. kovo 31 d. 24 straipsnyje nustatyta tvarka.

3 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame reglamente taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

- 1) akvakultūra – 2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo⁽²⁾ 3 straipsnio d punkte apibrėžta veikla;
- 2) atviras akvakultūros objektas – objektas, kuriame akvakultūra vykdoma vandens terpėje, kuri nėra atskirta nuo laukinės vandens terpės užtvaramis, kurios neleidžia ištrūkti veisiamoms rūšims ar biologinei medžiagai, kurios gali išgyventi ir vėliau daugintis;
- 3) uždaras akvakultūros objektas – objektas, kuriame akvakultūra vykdoma vandens terpėje, kurioje vyksta vandens recirkuliacija ir kuri yra atskirta nuo laukinės vandens terpės užtvaramis, kurios neleidžia ištrūkti veisiamoms

- rūšims ar biologinei medžiagai, kurios gali išgyventi ir vėliau daugintis;
- 4) vandens organizmai – vandenyje gyvenantys organizmai, priskiriami gyvūnijai, augalijai ir pirmuonims, įskaitant atskirų tokių organizmų dalis, gametas, sėklas, kiaušinėlius ar vegetatyvinio dauginimosi dalis, kurie gali išgyventi ir vėliau daugintis;
- 5) poliploidai – dirbtiniu būdu išvesti tetraploidai (4N). Tai – vandens organizmai, kurių ląstelėse esančių chromosomų skaičius buvo padvigubintas taikant ląstelių manipuliavimo metodus;
- 6) svetimos rūšys –
 - a) vandens organizmų rūšys ar porūšiai, aptinkami už žinomo natūralaus paplitimo arealo ir galimo jų natūralaus paplitimo teritorijos ribų;
 - b) poliploidai ir vaisingos dirbtiniu būdu sukryžmintos rūšys, neatsižvelgiant į jų natūralaus paplitimo arealą ar galimo paplitimo teritoriją;
- 7) nevietinės rūšys – vandens organizmų rūšys ar porūšiai, kurių dėl biologinių ir geografinių priežasčių nėra jų natūralaus paplitimo areale;
- 8) netikslinės rūšys – vandens aplinkai neigiamą poveikį galinčios daryti vandens organizmų rūšys ar porūšiai, kurie atsitiktinai perkeliama kartu su introdukuojamu arba perkeliama vandens organizmu, neįskaitant ligas sukeliančių organizmų, kuriems taikoma Direktyva 2006/88/EB;
- 9) judėjimas – introdukcija ir (arba) perkėlimas;
- 10) introdukcija – procesas, kurio metu svetimais rūšimis apgalvotai iškeliami į aplinką už savo natūralaus paplitimo arealo naudojimui akvakultūroje;
- 11) perkėlimas – procesas, kurio metu nevietinė rūšis apgalvotai perkeliama jos natūralaus paplitimo areale naudojimui akvakultūroje į teritoriją, kurioje dėl biologinių ir geografinių priežasčių anksčiau ji nebuvo aptinkama;
- 12) bandomasis išleidimas – nedidelio masto svetimų rūšių introdukcija ar nevietinių rūšių perkėlimas ekologiškai sąveikai su vietinėmis rūšimis ir buveinėmis įvertinti siekiant patikrinti rizikos įvertinimo prielaidas;
- 13) pareiškėjas – fizinis ar juridinis asmuo arba subjektas, siūlantis atlikti vandens organizmo introdukciją ar perkėlimą;
- 14) karantinas – procesas, kurio metu vandens organizmai ir su jais susiję organizmai gali būti laikomi visiškai izoliuoti nuo supančios aplinkos;

⁽¹⁾ OL L 271, 2006 9 30, p. 71.

⁽²⁾ OL L 223, 2006 8 15, p. 1.

- 15) karantino įrenginys – įrenginys, kuriame vandens organizmai ir su jais susiję organizmai gali būti laikomi visiškai izoliuoti nuo supančios aplinkos;
- 16) įprastas judėjimas – vandens organizmų judėjimas iš šaltinio, kuriame yra mažai rizikos, kad bus perkeltos netikslinės rūšys, ir kuris dėl vandens organizmų ir (arba) taikytino akvakultūros metodo, pavyzdžiui, uždarų sistemų, kaip apibrėžta 3 punkte, nesukelia neigiamo ekologinio poveikio;
- 17) neįprastas judėjimas – vandens organizmų judėjimas, kuris neatitinka įprasto judėjimo kriterijų;
- 18) priimančioji valstybė narė – valstybė narė, į kurios teritoriją introdukuojama svetima rūšis arba perkeliama nevietinė rūšis;
- 19) siunčiančioji valstybė narė – valstybė narė, iš kurios teritorijos introdukuojama svetima rūšis arba perkeliama nevietinė rūšis.

II SKYRIUS

BENDRIEJI VALSTYBIŲ NARIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

4 straipsnis

Priemonės neigiamam poveikiui išvengti

Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi visų tinkamų priemonių siekiant išvengti neigiamo poveikio biologinei įvairovei, ypač rūšims, buveinėms ir ekosistemų funkcijoms, kuri galėtų sukelti vandens organizmų ir netikslinių rūšių introdukcija arba perkėlimas akvakultūroje ir tų rūšių paplitimas laukiniame gamtoje.

5 straipsnis

Sprendimus priimančios ir konsultuojančios institucijos

Valstybės narės paskiria kompetentingą instituciją ar institucijas, atsakingas už užtikrinimą, kad būtų laikomasi šio reglamento reikalavimų (toliau – kompetentinga (-os) institucija (-os)). Kiekviena kompetentinga institucija gali paskirti jai padėsiantį patariamąjį komitetą, sudarytą iš atitinkamų mokslo sričių ekspertų (toliau – patariamasis komitetas). Jei valstybė narė nepaskiria patariamojo komiteto, kompetentinga institucija ar kompetentingos institucijos prisiima pagal šį reglamentą patariamajam komitetui pavestas užduotis.

III SKYRIUS

LEIDIMAI

6 straipsnis

Paraiška dėl leidimo

1. Akvakultūros operatoriai, ketinantys introdukuoti svetimą rūšį arba perkelti nevietinę rūšį, kuriai netaikoma 2 straipsnio 5 dalis, prašo priimančiosios valstybės narės kompetentingos

institucijos leidimo. Paraiškos gali būti pateikiamos kartotiniam judėjimui, numatytam per ne ilgesnį kaip septynerių metų laikotarpį.

2. Pareiškėjas su paraiška pateikia dokumentų rinkinį, parengtą pagal I priede pateiktas orientacines gaires. Patariamasis komitetas pateikia nuomonę dėl to, ar paraiškoje yra visa informacija, būtina norint nustatyti, ar siūlomas judėjimas yra įprastas ar neįprastas, ir todėl ji yra priimtina, bei apie savo nuomonę informuoja kompetentingą instituciją.

3. Prieš pasibaigiant leidimo galiojimo laikotarpiui gali būti pateikiama paraiška dėl kito leidimo, darant nuorodą į ankstesnį leidimą. Jei dokumentais neįrodomas neigiamas poveikis aplinkai, siūlomas judėjimas laikomas įprastu judėjimu.

7 straipsnis

Siūlomo judėjimo rūšis

Patariamasis komitetas pateikia savo nuomonę dėl to, ar siūlomas judėjimas yra įprastas ar neįprastas judėjimas, ir ar prieš išleidimą reikalingas karantinas arba bandomasis išleidimas, bei apie savo nuomonę informuoja kompetentingą instituciją.

8 straipsnis

Įprastas judėjimas

Įprasto judėjimo atveju kompetentinga institucija gali suteikti leidimą, prireikęs nurodydama, jog reikalingas karantinas arba bandomasis išleidimas, kaip nurodyta IV ir V skyriuose.

9 straipsnis

Neįprastas judėjimas

1. Neįprasto judėjimo atveju atliekamas rizikos aplinkai įvertinimas, kaip nurodyta II priede. Kompetentinga institucija nusprendžia, ar pareiškėjas arba nepriklausomas organas turi atlikti rizikos aplinkai įvertinimą, ir nutaria, kas padengtų to įvertinimo išlaidas.

2. Remdamasis rizikos aplinkai įvertinimu patariamasis komitetas kompetentingai institucijai pateikia savo nuomonę dėl rizikos naudodamas bendros ataskaitos formą, nustatytą II priedo 3 dalyje. Patariamajam komitetui nustačius, jog rizika yra maža, kompetentinga institucija be tolesnių formalumų gali išduoti leidimą.

3. Patariamajam komitetui nustačius, kad su siūlomu vandens organizmų judėjimu susijusi rizika yra didelė arba vidutinė, kaip nurodyta II priedo 1 dalyje, jis nagrinėja paraišką konsultuodamasis su pareiškėju siekdamas įsitikinti, ar rizikos lygio sumažinimui iki mažo yra numatytos poveikio sušvelninimo procedūros arba technologijos. Patariamasis komitetas, naudodamas II priedo 3 dalyje nustatytą formą, perduoda savo įvertinimo rezultatus kompetentingai institucijai, išsamiai apibūdinamas rizikos lygį ir nurodydamas priežastis, kodėl būtina sumažinti riziką.

4. Kompetentinga institucija gali išduoti leidimus neįprastam judėjimui tik tais atvejais, kai rizikos įvertinimas, įskaitant visas poveikio sušvelninimo priemones, rodo, kad rizika aplinkai yra maža. Atsisakymas išduoti leidimą turi būti tinkamai pagrįstas moksliai, o tais atvejais, kai mokslinės informacijos dar nepakanka – atsargumo principu.

10 straipsnis

Sprendimo priėmimo laikotarpis

1. Pareiškėjas raštu informuojamas apie sprendimą išduoti leidimą arba atsisakymą jį išduoti per pagrįstą laikotarpį ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo paraiškos pateikimo dienos, neskaiciuojant laiko, kai pareiškėjas patariamą komiteto prašymu teikia papildomą informaciją.

2. Valstybės narės, kurios yra ICES šalys, gali prašyti, kad ICES peržiūrėtų paraišką ir rizikos įvertinimus dėl jūrų organizmų prieš patariamajam komitetui paskelbiant savo nuomonę. Tokiais atvejais numatomas papildomas šešių mėnesių laikotarpis.

11 straipsnis

Kaimyninėms valstybėms narėms poveikį darantis judėjimas

1. Kai siūlomas organizmo judėjimas gali turėti arba tikrai turi poveikį aplinkai kaimyninėse valstybėse narėse, kompetentinga institucija praneša atitinkamai valstybei narei arba narėms ir Komisijai apie savo ketinimą išduoti leidimą, atsiųsdamos sprendimo projektą kartu su aiškinamuoju memorandumu ir rizikos aplinkai įvertinimo santrauka, kaip nurodyta II priedo 3 dalyje.

2. Per du mėnesius nuo šio pranešimo dienos kitos atitinkamos valstybės narės gali Komisijai raštu pateikti pastabas.

3. Per šešis mėnesius nuo pranešimo dienos Komisija, pasikonsultavusi su Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetu (STECF), įsteigtu pagal Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 33 straipsnį, ir Žuvininkystės ir akvakultūros patariamą komitetu, įsteigtu pagal Sprendimą 1999/478/EB, patvirtina, atmeta arba iš dalies pakeičia siūlomą sprendimą išduoti leidimą.

4. Per 30 dienų nuo Komisijos sprendimo priėmimo dienos atitinkamos valstybės narės gali perduoti šį sprendimą Tarybai. Per paskesnę 30 dienų laikotarpį Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali priimti kitokį sprendimą.

12 straipsnis

Leidimo panaikinimas

Bet kuriuo metu kompetentinga institucija gali laikinai ar visiškai panaikinti leidimą, jeigu įvyksta nenumatyti įvykiai, turintys neigiamą poveikį aplinkai arba vietinėms populiacijoms. Leidimo panaikinimas turi būti pagrįstas moksliai, o tais atvejais, kai mokslinės informacijos dar nepakanka – atsargumo principu ir tinkamai atsižvelgiant į nacionalines administracines taisykles.

IV SKYRIUS

INTRODUKCIJOS SĄLYGOS IŠDAVUS LEIDIMĄ

13 straipsnis

Atitiktis kitoms Bendrijos nuostatoms

Leidimas gali būti išduodamas tik pagal šį reglamentą atliekamai introdukcijai, kai akivaizdu, jog gali būti įvykdyti kitais teisės aktais nustatyti reikalavimai, pirmiausia:

- gyvūnų sveikatos reikalavimus, nustatytus Direktyvoje 2006/88/EB;
- reikalavimus, nustatytus 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyvoje 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje ⁽¹⁾.

14 straipsnis

Išleidimas į akvakultūros objektus atliekant įprastą introdukciją

Įprastos introdukcijos atvejais vandens organizmų išleidimas į atvirus ar uždarus akvakultūros objektus leidžiamas be karantino ar bandomojo išleidimo, nebent išimtiniais atvejais kompetentinga institucija, remdamasi patariamą komiteto konkrečiomis rekomendacijomis, nuspręstų kitaip. Judėjimas iš uždaro akvakultūros objekto į atvirą akvakultūros objektą neturi būti laikomas įprastu judėjimu.

15 straipsnis

Išleidimas į atvirus akvakultūros objektus atliekant neįprastą introdukciją

1. Neįprastos introdukcijos atvejais vandens organizmų išleidimui į atvirus akvakultūros objektus prireikus taikomi 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti reikalavimai.

2. Vandens organizmai, kurie bus panaudoti veisimui, laikomi nustatytame karantino įrenginyje Bendrijos teritorijoje laikantis III priede nustatytų reikalavimų.

⁽¹⁾ OL L 169, 2000 7 10, p. 1.

3. Karantino įrenginys gali būti kitoje valstybėje narėje nei priimančioji valstybė narė, jeigu visos atitinkamos valstybės narės sutinka, ir jeigu ši galimybė yra numatyta rizikos aplinkai įvertinime, nustatytame 9 straipsnyje.

4. Priimančiosios valstybės narės akvakultūros objektuose atitinkamai gali būti naudojami tik introdukuotų vandens organizmų palikuonys, su sąlyga, kad atlikus karantiną neaptinkama potencialiai žalingų netikslinių rūšių. Subrendę individai gali būti išleidžiami tais atvejais, kai organizmai nesidaugina nelaisvėje arba reprodukciniu požiūriu yra visiškai sterilūs, jei patvirtinama, kad nėra potencialiai žalingų netikslinių rūšių.

16 straipsnis

Bandomasis išleidimas į atvirus akvakultūros objektus

Kompetentinga institucija gali prašyti, kad prieš išleidžiant vandens organizmus į atvirus akvakultūros sistemas iš pradžių būtų atliktas bandomasis išleidimas laikantis konkrečių izoliavimo ir prevencinių priemonių, grindžiamų patariamąjį komiteto patarimais ir rekomendacijomis.

17 straipsnis

Nenumatytų atvejų planai

Visų neišprastų introdukcijų ir bandomųjų išleidimų atveju pareiškėjas parengia nenumatytų atvejų planą kompetentingai institucijai patvirtinti, kuriame, *inter alia*, numatomas introdukuotų rūšių pašalinimas iš aplinkos arba jų tankumo sumažinimas, skirtas nenumatytiems atvejams, turintiems neigiamą poveikį aplinkai arba vietinėms populiacijoms. Įvykus tokiam įvykiui, nenumatytų atvejų planai įgyvendinami nedelsiant, o leidimas gali būti laikinai ar visiškai panaikinamas, kaip numatyta 12 straipsnyje.

18 straipsnis

Stebėseną

1. Svetimos rūšys stebimos dvejus metus po jų išleidimo į atvirus akvakultūros objektus arba visą organizmų reprodukcinį ciklą, atsižvelgiant į tai, kuris ilgesnis, siekiant įvertinti, ar poveikis buvo tiksliai numatytas, ir ar yra papildomas arba kitoks poveikis. Visų pirma ištiriamas rūšių paplitimo arba izoliuotumo lygis. Kompetentinga institucija nusprendžia, ar pareiškėjas turi tinkamos patirties ir žinių, ar stebėseną vykdys kitas organas.

2. Atsižvelgdama į patariamąjį komiteto nuomonę, kompetentinga institucija gali pareikalauti ilgesnių stebėsenos laikotarpių, kad būtų įvertintas galimas ilgalaikis poveikis ekosistemai, kuri sunku pastebėti per 1 dalyje nustatytą laikotarpį.

3. Patariamasis komitetas įvertina stebėsenos programos rezultatus ir visų pirma atkreipia dėmesį į visus įvykius, kurie nebuvo tinkamai numatyti rizikos aplinkai įvertinime. To įvertinimo rezultatai siunčiami kompetentingai institucijai, kuri

rezultatų santrauką įrašo į nacionalinį registrą, sukurtą pagal 23 straipsnį.

V SKYRIUS

PERKĖLIMO ATVEJAMS KELIAMI REIKALAVIMAI IŠDAVUS LEIDIMĄ

19 straipsnis

Atitiktis kitoms Bendrijos nuostatoms

Leidimas gali būti išduodamas tik pagal šį reglamentą atliekamam perkėlimui, kai akivaizdu, jog gali būti įvykdyti kitais teisės aktais nustatyti reikalavimai, pirmiausia:

- gyvūnų sveikatos reikalavimus, nustatytus Tarybos direktyvoje 2006/88/EB;
- Direktyvoje 2000/29/EB nustatytus reikalavimus.

20 straipsnis

Neįprastas perkėlimas į atvirus akvakultūros objektus

Neįprastų perkėlimų į atvirus akvakultūros objektus atveju kompetentinga institucija gali paprašyti, kad prieš išleidžiant vandens organizmus iš pradžių būtų atliktas bandomasis išleidimas laikantis konkrečių izoliavimo ir prevencinių priemonių, grindžiamų patariamąjį komiteto patarimais ir rekomendacijoms.

21 straipsnis

Karantinas

Priimančioji valstybė narė išimtiniais atvejais ir gavusi į Komisijos patvirtinimą gali reikalauti karantino pagal 15 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis prieš išleidžiant rūšis į atvirus akvakultūros objektus atlikus neišprastą perkėlimą. Prašant Komisijos patvirtinimo nurodomos priežastys, dėl kurių reikalingas karantinas. Komisija į tokius prašymus atsako per 30 dienų.

22 straipsnis

Stebėseną po perkėlimo

Po neišprasto perkėlimo rūšys stebimos pagal 18 straipsnio reikalavimus.

VI SKYRIUS

REGISTRAS

23 straipsnis

Registras

Valstybės narės tvarko introdukcijų ir perkėlimų registrą, kuriame chronologiškai fiksuojamos visos pateiktos paraiškos ir susiję dokumentai, gauti prieš išduodant leidimą ir stebėsenos laikotarpiu.

Valstybėms narėms ir visuomenei suteikiama teisė be apribojimų susipažinti su šiuo registru pagal 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ⁽¹⁾.

Siekiant valstybėms narėms sudaryti sąlygas keistis registruose pateikiama informacija, Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 30 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka galima sukurti specialią informacinę sistemą.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24 straipsnis

Išsamios taisyklės ir derinimas su technikos pažanga

1. I, II, III ir IV priedų ir jų atitinkamų nuostatų pakeitimai, kurie yra būtini siekiant juos suderinti su technikos ir mokslo pažanga, priimami Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 30 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

2. Siekiant įtraukti rūšį į IV priedą, būtina, kad vandens organizmas būtų ilgą laiką (palyginti su jo gyvenimo ciklu) naudojamas akvakultūroje tam tikrose Bendrijos vietose ir neturėtų neigiamo poveikio, o introdukcija ir perkėlimas neturi būti atliekami tuo pačiu metu, kai vyksta potencialiai žalingų netikslinių rūšių judėjimas.

3. Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 30 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija priima sąlygų, reglamentuojančių rūšių įtraukimą į IV priedą pagal 2 dalį, įgyvendinimo taisykles.

4. Komisijai priėmus 3 dalyje nurodytas įgyvendinimo taisykles, valstybės narės gali Komisijos prašyti įtraukti rūšį į IV priedą 1 dalyje nurodyta tvarka. Siekdamos įrodyti, kad yra laikomasi rūšių įtraukimą į IV priedą reglamentuojančių kriterijų, valstybės narės gali pateikti mokslinių duomenų. Komisija priima sprendimą per penkis mėnesius nuo prašymo dėl rūšių įtraukimo į priedą gavimo, neskaičiuojant laiko, kai valstybė narė Komisijos prašymu teikia papildomą informaciją.

5. Tačiau sprendimai dėl valstybių narių prašymų įtraukti rūšis į IV priedą, gautų prieš įsigaliojant reglamentui, priimami iki 2009 m. sausio 1 d.

6. Valstybės narės, kuriose yra Europos bendrijos steigimo sutarties 299 straipsnio 2 dalyje nurodytų atokiausių regionų, gali pasiūlyti rūšis įtraukti į atskirą IV priedo dalį.

25 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja po dvidešimties dienų nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas 6 mėnesius nuo Komisijos reglamento dėl 24 straipsnio 3 dalyje nurodytų įgyvendinimo taisyklių įsigaliojimo, bet ne vėliau kaip 2009 m. sausio 1 d.

2. Tačiau I ir II skyrių bei 24 straipsnio nuostatos taikomos nuo reglamento įsigaliojimo dienos.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Liuksemburge, 2007 m. birželio 11 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. SEEHOFER

⁽¹⁾ OL L 41, 2003 2 14, p. 26.

I PRIEDAS

PRAŠYMAS

(Dokumentų rinkinio, kurį turi užpildyti pareiškėjas pagal 6 straipsnį, rengimo orientacinės gairės)

Jei įmanoma, informacija turi būti patvirtinta mokslinės literatūros šaltiniais ir nurodant asmeninius ryšius su mokslo įstaigomis bei žuvininkystės specialistais. Pareiškėjams rekomenduojama atskirti judėjimą į „atvirus“ ir „uždarus“ akvakultūros objektus.

Kai paraiška yra susijusi su siūlomu perkėlimu, o ne su introdukcija, šiame priede sąvokos „introdukcija/introdukuota“ turi būti pakeistos sąvokomis „perkėlimas/perkelta“.

A. Santrauka

Pateikiamas trumpas dokumentų, įskaitant pasiūlymą, aprašas, nurodomas galimas poveikis vietinėms rūšims bei jų buveinėms ir poveikio sušvelninimo priemonės, skirtos galimam poveikiui vietinėms rūšims sumažinti.

B. Įvadas

1. Nurodomas siūlomo introdukuoti arba perkelti organizmo pavadinimas (įprastas ir mokslinis), gentis, rūšis, porūšis arba prireikus žemesnių taksonų klasifikacija.
2. Apibūdinamos organizmo savybės, įskaitant skiriamąsias. Pateikiamas mokslinis piešinys arba nuotrauka.
3. Apibūdinama akvakultūros istorija, papildymai ar kitos introdukcijos (jei reikalinga).
4. Apibūdinami siūlomos introdukcijos tikslai ir loginis pagrindas, įskaitant paaiškinimą, kodėl tas tikslas negali būti įgyvendintas naudojant vietinę rūšį.
5. Kokios kitos strategijos buvo apsvarstytos siekiant įgyvendinti pasiūlymo tikslus?
6. Kokia yra siūlomos introdukcijos geografinė zona? Apibūdinamos priimančiosios aplinkos buveinės, ekosistemos ir apsaugos statusas. Pridedamas žemėlapis.
7. Nurodomas siūlomų introdukuoti organizmų skaičius (pradinis ir galutinis). Ar projektas gali būti suskirstytas į atskiras dalis? Jei taip, kiek organizmų bus introdukuota kiekviename etape?
8. Apibūdinamas išteklių šaltinis (-iai) (objektas) ir genetinis fondas (jei žinomas).

C. Informacija apie kiekvieną rūšių, kurios bus introdukuotos, vystymosi raidos etapą

1. Apibūdinamas vietinis paplitimo arealas ir arealo pokyčiai, susiję su introdukcija.
2. Ar ištekliai, iš kurių bus introdukuojama (perkeliamas), yra susiję su kokia nors žinoma netikslinė rūšimi?
3. Kaip šios netikslinės rūšys yra paplitusios išteklių, kurie bus introdukuojami (perkeliami), kilmės teritorijoje?
4. Įrašoma, kada rūšis buvo introdukuota anksčiau, ir apibūdinamas ekologinis poveikis priimančiosios teritorijos aplinkai (plėšrūnas, auka, konkurentas ir (arba) struktūriniai (funkciniai) buveinės elementai).
5. Kokie veiksniai apriboja rūšį jos vietiniame paplitimo areale.
6. Apibūdinamos leistinos fiziologinės ribos (vandens kokybė, temperatūra, deguonis ir druskingumas) kiekviename vystymosi etape (ankstyvojo vystymosi, subrendimo ir dauginimosi etapai).

7. Apibūdinami buveinės pranašumai ir leistinos ribos kiekviename vystymosi etape.
8. Apibūdinamas biologinis dauginimosi procesas.
9. Apibūdinama migracinė elgsena.
10. Nurodoma, kokiam maistui teikiama pirmenybė kiekviename vystymosi etape.
11. Apibūdinamas augimo tempas ir gyvenimo trukmė (jei žinoma, ir toje zonoje, į kurią siūloma introdukuoti).
12. Koks yra atitinkamų rūšių amžius ar amžiaus grupė?
13. Apibūdinamos elgesio savybės (socialumas, teritoriškumas, agresyvumas).

D. Sąveika su vietinėmis rūšimis

1. Kokia yra introdukuoto organizmo galimybė išgyventi ir įsikurti jam ištrūkus? (Šis klausimas tinka perkeliant į atvirus ir uždarus akvakultūros objektus).
2. Kokioje (kokiose) siūlomos introdukcijos zonoje esančioje (-ose) buveinėje (-ėse) introdukuotos rūšys gali įsikurti ir ar jos susimaišys su silpnomis, galinčiomis išnykti arba nykstančiomis rūšimis? (Nurodoma, ar siūloma introdukcijos zona apima gretimus vandenį).
3. Su kuriomis vietinėmis rūšimis bus palankiausia susimaišyti? Ar yra nepanaudotų ekologinių išteklių, kuriais rūšis pasinaudotų?
4. Kuo introdukuotas organizmas maitinsis priimančiojoje aplinkoje?
5. Ar jų plėšrumas turės neigiamo poveikio priimančiajai ekosistemai?
6. Ar introdukuoti organizmai išgyvens ir sėkmingai dauginsis siūlomoje introdukcijos zonoje, ar išteklius reikės kasmet papildyti? (Šis klausimas tinka rūšims, kurios nėra skirtos uždariems akvakultūros objektams).
7. Ar introdukuoti organizmai susikryžmins su vietinėmis rūšimis? Ar dėl siūlomos introdukcijos gali būti išstumtos vietinės rūšys arba ištekliai? Ar introdukuoti organizmai gali turėti poveikio vietinių rūšių įprastam nerštui ir nerštavietėms?
8. Ar siūloma introdukcija gali turėti poveikio buveinei arba vandens kokybei?

E. Priimančioji aplinka ir gretimi vandenys

1. Pateikiami fiziniai duomenys apie priimančiąją aplinką ir gretimus vandens telkinius, pavyzdžiui, vandens temperatūrą pagal sezonus, druskingumą ir drumstumą, ištirpusio deguonies kiekį, pH, maistingąsias medžiagas ir metalus. Ar šie parametrai atitinka introdukuotinoms rūšims leistinas (pageidautinas) ribas, įskaitant jų dauginimuisi būtinas sąlygas?
2. Išvardijama priimančiuosiuose vandenyse esančių rūšių sudėtis (pagrindiniai vandens stuburiniai, bestuburiai ir augalai).
3. Pateikiama informacija apie introdukcijos zonos gyvenamąją aplinką, įskaitant gretimus vandenį, ir nurodoma kritinė gyvenamoji aplinka. Kurie iš šių parametrų atitinka introdukuotiniams organizmams nustatytas leistinas (pageidautinas) ribas? Ar introdukuoti organizmai gali suardyti kurią nors iš apibūdintų buveinių?
4. Nurodomos gamtinės arba dirbtinės kliūtys, kurios galėtų sutrukdyti introdukuotiems organizmams patekti į gretimus vandenį.

F. Stebėsena

Apibūdinami tolesnio siūlomų rūšių introdukcijos sėkmės vertinimo planai ir nurodoma, kaip bus vertinamas neigiamas poveikis vietinėms rūšims bei jų gyvenamajai aplinkai.

G. Valdymo planas

1. Pateikiamas siūlomos introdukcijos valdymo planas. Jame turėtų būti pateikta ši informacija (bet ja neapsiriboti):
 - a) priemonės, taikytos siekiant užtikrinti, kad į siuntą nepatektų jokios kitos (netikslinės) rūšys;
 - b) kam bus leista naudoti siūlomus organizmus ir kokiais sąlygomis;
 - c) ar bus ikikomercinis siūlomos introdukcijos etapas;
 - d) nenumatytų atvejų plano, skirtų rūšims pašalinti, apibūdinimas;
 - e) pasiūlymo kokybės užtikrinimo plano aprašymas; ir
 - f) kiti teisės aktų reikalavimai, kurių būtina laikytis.
2. Apibūdinamos cheminės, biologinės, fizinės ir valdymo priemonės, kurių imamasi, kad konkretus organizmas ir netikslinės rūšys atsitiktinai neištrūktų ir neišskirtų netikslinėse priimančiosios aplinkos ekosistemose. Prireikus tiksliai nurodomas vandens šaltinis, ištako kryptis, pateikiama informacija apie ištako valymą, atstumą iki lietaus vandens kolektorių, plėšrūnų kontrolę, vietovės saugumą ir pabėgimo prevencijos priemonės.
3. Apibūdinami nenumatytų atvejų planai, kurių laikomasi organizmus netyčia, atsitiktinai arba neleistinai paleidus iš jauniklių auginimo ir inkubavimo įrenginių arba po paleidimo atsitiktinai arba netikėtai išsiplėtus kolonizacijos riboms.
4. Jei šio pasiūlymo tikslas – sukurti žūklės vietą, išsamiai apibūdinamas žvejybos tikslas. Kas turės naudoti iš šios žvejybos? Pateikiamos valdymo plano detalės, prireikus – valdymo planų, skirtų rūšims, kurioms bus padarytas poveikis, pakeitimai.

H. Verslo duomenys

1. Nurodomas savininko vardas bei pavardė ir (arba) įmonės pavadinimas, akvakultūros licencijos numeris ir verslo licencija (jei ji turima) arba valstybinės agentūros ar departamento pavadinimas, už ryšius atsakingo asmens vardas ir pavardė, telefonas, faksas ir elektroninio pašto adresas.
2. Pateikiami argumentai, kodėl siūlomas projektas yra ekonomiškai perspektyvus.

I. Nuorodos

1. Pateikiama išsami visų šaltinių, cituotų rengiant paraišką, bibliografija.
 2. Pateikiami mokslo institucijų pavadinimai ir adresai bei žuvininkystės ekspertų, su kuriais buvo konsultuotasi, vardai ir pavardės bei adresai.
-

II PRIEDAS

Procedūros ir būtinausi elementai, į kuriuos turi būti atkreiptas dėmesys atliekant rizikos aplinkai įvertinimą pagal 9 straipsnį

Siekiant įvertinti su vandens organizmų introdukcija arba perkėlimu susijusią riziką aplinkai, būtina įvertinti tų organizmų įsikūrimo tikimybę ir šio įsikūrimo padarinius.

Vertinant reikia atsižvelgti į svarbiausias aplinkos sudedamąsias dalis. Tai genetinio ir ekologinio poveikio rizikos ir netikslinių rūšių, galinčių padaryti poveikį vietinėms siūlomuose priimančiuosiuose vandenyse gyvenančioms vietinėms rūšims, introdukcijos galimybių standartinis įvertinimo būdas.

Atliekant peržiūrą dėmesys skiriamas ne įvertinimams, o juos pagrindžiančioms išsamioms biologinės ir kitos susijusios informacijos suvestinėms. Mokslinio netikrumo atveju turėtų būti laikomasi atsargumo principo.

Kai paraiška yra susijusi su siūlomu perkėlimu, šiame priede sąvokos „introdukcija/introdukuota“ turi būti pakeistos sąvokomis „perkėlimas/perkelta“.

1 DALIS

EKOLOGINIO IR GENETINIO RIZIKOS ĮVERTINIMO PROCEDŪRA

1 pakopa

Įsikūrimo ir pasklidimo už numatytos introdukcijos zonos tikimybė

Atvejis	Tikimybė (D, V, M) ⁽¹⁾	Tikrumas (N, GD, GM, LM) ⁽²⁾	Vertinimą pagrindžiančios pastabos ⁽³⁾
Introdukuota arba perkelta rūšis, ištrūkusi arba išsisklaidžiusi, sėkmingai apsigyvena numatytoje zonoje ir išsaugo populiaciją, šio proceso nekontroliuojant akvakultūros objektui			
Introdukuota arba perkelta rūšis ištrūksta arba pasklinda už numatytos introdukcijos zonos			
Galutinis įvertinimas ⁽⁴⁾			

⁽¹⁾ D – didelė, V – vidutinė, M – maža

⁽²⁾ N – neabejotinas, GD – gana didelis, GM – gana mažas, LM – labai mažas

⁽³⁾ Vertintojas turi remtis ICES praktikos kodekso A ir B priedėliuose nurodytomis rekomendacijomis. Reikėtų atsižvelgti į įsikūrimo nekenksmingumą ir paplitimą bei rizikos ir naudos santykį.

⁽⁴⁾ Galutinis įsikūrimo ir pasklidimo tikimybės įvertinimas yra elemento, kurio tikimybė yra mažiausia, vertė (pavyzdžiui, jei pirmiau nurodytų elementų tikimybė yra didelė ir maža, galutinė tikimybė vertinama kaip maža). Antra vertus, abiem atvejais tikimybė, kad organizmas sėkmingai apsigyvens ir išsaugos populiaciją numatytoje introdukcijos zonoje (ar tai būtų uždara aplinka, pavyzdžiui, objektas ar natūrali buveinė), ir tikimybė, kad jis pasklis už numatytos introdukcijos zonos (įvertinta taip, kaip pirmiau nurodyta), turi pasitaikyti, kad būtų įsikurta už numatytos introdukcijos zonos. Galutinis tikrumo lygis yra elemento, kurio tikrumas yra mažiausias, vertė (pavyzdžiui, rodiklių neabejotinas ir gana didelis galutinis rezultatas būtų gana didelis) nustatant galutinį rezultatą.

2 pakopa

Įsikūrimo ir pasklidimo padariniai

Atvejis	Tikimybė (D, V, M)	Tikrumas (N, GD, GM, M)	Vertinimą pagrindžiančios pastabos ⁽¹⁾
Dėl genetinio susimaišymo su vietinėmis populiacijomis prarandama genetinė įvairovė			

Atvejis	Tikimybė (D, V, M)	Tikrumas (N, GD, GM, M)	Vertinimą pagrindžiančios pastabos ⁽¹⁾
Konkurencija (maistas, erdvė) su vietinėmis populiacijomis arba puldinėjimas lemia jų išnaikinimą			
Kiti nepageidaujami ekologinio pobūdžio atvejai			
Kai kurie iš pirmiau minėtų atvejų išlieka net ir pašalinus introdukuotą rūšį			
Galutinis įvertinimas ⁽²⁾			

⁽¹⁾ Vertintojas turi remtis ICES praktikos kodekso A ir B priedėliuose nurodytomis rekomendacijomis.

⁽²⁾ Galutinis įsikūrimo ir pasklidimo padarinių įvertinimas yra elemento (individuali tikimybė), kurio tikimybė yra didžiausia, vertė, o galutinis tikrumo lygis yra elemento, kurio tikrumo lygis yra mažiausias, vertė.

3 pakopa

Potenciali rizika, susijusi su svetimomis ir nevietinėmis rūšimis

Pateikiama vienintelė vertė, pagrįsta 1 ir 2 pakopos vertinimais:

Sudedamoji dalis	Potenciali rizika (D, V, M)	Tikrumas (N, GD, GM, M)	Vertinimą pagrindžiančios pastabos ⁽¹⁾
Įsikūrimas ir pasklidimas (1 pakopa)			
Ekologiniai padariniai (2 pakopa)			
Galutinis bendros potencialios rizikos įvertinimas ⁽²⁾			

⁽¹⁾ Vertintojas turi remtis ICES praktikos kodekso A ir B priedėliuose nurodytomis rekomendacijomis.

⁽²⁾ Galutinis potencialios rizikos rodiklis atitinka didžiausią iš dviejų tikimybių vertę, kai lyginant du rodiklius nenumatomas tikimybės padidėjimas (t. y. jei įsikūrimo ir pasklidimo rizika yra didelė, o ekologinių padarinių rizika – vidutinė, galutinis abiejų tikimybių įvertinimas atitiks didžiausios iš dviejų tikimybių vertę. Kai lyginant du rodiklius numatomas tikimybės padidėjimas (t. y. didelės ir mažos junginys) galutinė vertė yra vidutinė tikimybė.

Šio vertinimo rezultatas išreiškiamas šiais rizikos lygio apibūdinimais:

Didelės rizikos judėjimas:

- yra didelės rizikos, kad dėl pasklidimo gali būti padaryta žala biologinei įvairovei ir gali pasireikšti kiti ekologiniai padariniai;
- atliekamas tokiomis organizmų auginimo sąlygomis, kurios padidintų tokios žalos riziką;
- atliekamas akvakultūros objekte, kuriame parduodami gyvi akvakultūros gyvūnai tolesniam auginimui ar išteklių atkūrimui;
- judėjimas atitinkamai kelia didelį susirūpinimą (būtinis pagrindinės poveikio sušvelninimo priemonės). Patariama atmeti pasiūlymą, jei nebus parengta poveikiui sušvelninti tvarka, kuri leistų sumažinti riziką iki mažos.

Vidutinės rizikos judėjimas:

- yra vidutinės rizikos, kad dėl pasklidimo gali būti padaryta žala biologinei įvairovei ir gali pasireikšti kiti ekologiniai padariniai;
- atliekamas tokiomis organizmų auginimo sąlygomis, kurios nebūtinai padidintų tokios žalos riziką, atsižvelgiant į rūšis ir izoliavimo reikalavimus;
- atliekamas akvakultūros objekte, kuriame parduodami daugiausia žmonėms vartoti skirti produktai;

- d) judėjimas atitinkamai laikomas nekeliančiu didelio susirūpinimo. Patariama atmesti pasiūlymą, jei nebus parengta poveikiui sušvelninti tvarka, kuri leistų sumažinti riziką iki mažos.

Mažos rizikos judėjimas:

- a) yra mažai rizikos, kad dėl pasklidimo gali būti padaryta žala biologinei įvairovei ir gali pasireikšti kiti ekologiniai padariniai;
- b) atliekamas tokiomis organizmų auginimo sąlygomis, kurios nepadidintų tokios žalos rizikos;
- c) atliekamas akvakultūros objekte, kuriame parduodami tik žmonėms vartoti skirti produktai;
- d) judėjimas atitinkamai laikomas nekeliančiu jokio susirūpinimo. Patariama pritarti pasiūlymui. Poveikio sušvelninimas nereikalingas.

Pasiūlymas gali būti priimtas toks, koks yra (nereikalingos poveikio sušvelninimo priemonės), jei bendra potenciali rizika yra maža, o bendras tikrumo rodiklis, pagal kurį buvo įvertinta bendra rizika, yra neabejotinas arba pakankamai tikras.

Jei, gavus pirmosios analizės rezultatus, bendra rizika yra didelė arba vidutinė, į paraišką būtina įtraukti pasiūlymus dėl izoliavimo ar poveikio sušvelninimo, kuriems vėliau rizikos analizė bus taikoma tol, kol galutinė bendra rizika bus įvertinta kaip maža, o tikrumas bus neabejotinas arba pakankamai tikras. Šių papildomų pakopų aprašas ir išsami informacija apie sulaikymo ir sušvelninimo priemones sudarys rizikos įvertinimą.

2 DALIS

NETIKSLINIŲ RŪŠIŲ VERTINIMO PROCEDŪRA

1 pakopa

Netikslinių rūšių įsikūrimo ir pasklidimo už numatytos introdukcijos zonos tikimybė

Atvejis	Tikimybė (D, V, M)	Tikrumas (N, GD, GM, M)	Vertinimą pagrindžiančios pastabos ⁽¹⁾
Introdukuojant arba perkeltant vandens organizmus introdukuojama netikslinė rūšis			
Introdukuota netikslinė rūšis netikėtai patenka į jautrią buveinę arba susiduria su užkrėstais organizmais			
Galutinis įvertinimas ⁽²⁾			

⁽¹⁾ Vertintojas turi remtis ICES praktikos kodekso A ir B priedėliuose nurodytomis rekomendacijomis.

⁽²⁾ Galutinis tikimybės įvertinimo rezultatas yra elemento, kurio rizikos rodiklis mažiausias, vertė, o tikrumo įvertinimo rezultatas – taip pat elemento, kurio tikrumo rodiklis mažiausias, vertė.

2 pakopa

Netikslinių rūšių įsikūrimo ir pasklidimo padariniai

Atvejis	Tikimybė (D, V, M)	Tikrumas (N, GD, GM, M)	Vertinimą pagrindžiančios pastabos ⁽¹⁾
Netikslinės rūšys konkuruoja su vietinėmis populiacijomis arba jas puola taip išnaikindamos			
Dėl genetinio netikslinių rūšių susimaišymo su vietinėmis populiacijomis prarandama genetinė įvairovė			
Kiti nepageidautini ekologinio arba patologinio pobūdžio atvejai			

Atvejis	Tikimybė (D, V, M)	Tikrumas (N, GD, GM, M)	Vertinimą pagrindžiančios pastabos ⁽¹⁾
Kai kurie pirmiau minėti atvejai išlieka net ir pašalinus netikslines rūšis			
Galutinis įvertinimas ⁽²⁾			

⁽¹⁾ Vertintojas turi remtis ICES praktikos kodekso A ir B priedėliuose nurodytomis rekomendacijomis.

⁽²⁾ Galutinis padarinių vertinimo rezultatas yra didžiausios rizikos įvertinimo vertė, o galutinis tikrumo lygis taip pat yra elemento, kurio tikrumo lygis mažiausias, vertė.

3 pakopa

Potenciali rizika, susijusi su netikslinėmis rūšimis

Nurodoma vienintelė vertė, pagrįsta 1 ir 2 pakopoje atliktais įvertinimais:

Sudedamoji dalis	Potenciali rizika (D, V, M)	Tikrumas (N, GD, GM, M)	Vertinimą pagrindžiančios pastabos ⁽¹⁾
Išsikūrimas ir pasklidimas (1 pakopa)			
Ekologiniai padariniai (2 pakopa)			
Galutinis įvertinimas ⁽²⁾			

⁽¹⁾ Vertintojas turi remtis ICES praktikos kodekso A ir B priedėliuose nurodytomis rekomendacijomis.

⁽²⁾ Galutinis potencialios rizikos įvertinimo rezultatas yra elemento, kurio rizikos rodiklis yra mažiausia, vertė, o galutinis tikrumo įvertinimo rezultatas – taip pat elemento, kurio tikrumo rodiklis mažiausias, vertė.

Potencialios rizikos, susijusios su svetimomis rūšimis, įvertinimui keliami reikalavimai (1 dalis) turi būti *mutatis mutandis* taikomi ir potencialiai rizikai, susijusiai su netikslinėmis rūšimis (2 dalis), įskaitant pareigą įdiegti izoliavimo ir poveikio sušvelninimo priemones.

3 DALIS

BENDRAS POVEIKIO APLINKAI ĮVERTINIMAS. SUVESTINĖ ATASKAITA

- Paraiškos istorija, paaiškinamoji informacija ir loginis pagrindas:
 - Suvestinė rizikos įvertinimo informacija
 - Suvestinė ekologinės ir genetinės rizikos įvertinimo informacija
 - Suvestinė netikslinių rūšių rizikos įvertinimo informacija
- Pastabos:
- Poveikio sušvelninimo priemonės:
- Baigiamoji išvada apie bendrą potencialią organizmų riziką:
- Patarimai kompetentingai institucijai:

III PRIEDAS

Karantinas

Karantinas yra priemonė, kai gyvi gyvūnai, augalai arba su jais susiję organizmai laikomi visiškai izoliuoti nuo supančios aplinkos, kad būtų išvengta poveikio laukinėms bei ūkiuose auginamoms rūšims ir nepageidaujamiems natūralių ekosistemų pokyčiams.

Svetimas arba nevietinės rūšis karantine būtina laikyti gana ilgai, kad būtų galima aptikti visas netikslines rūšis ir patvirtinti, kad nėra patogenų ar ligų. Pagal valstybės narės, kurioje taikomas karantinas, kompetentingos institucijos specifikacijas turi būti sukonstruotas agregatas, už kurio patvirtinimą yra atsakinga ta institucija. Karantino trukmė turi būti nurodyta leidime. Jei įrenginys yra ne priimančiojoje valstybėje narėje, dėl karantino trukmės turi susitarti už įrenginį atsakingas patariamasis komitetas ir priimančiosios valstybės narės patariamasis komitetas.

Karantino įrenginius operatoriai eksploatuoja laikydamiesi toliau nurodytų reikalavimų. Be to, operatoriai privalo turėti kokybės užtikrinimo programą ir darbo vadovą.

Kai paraiška yra susijusi su siūlomu perkėlimu, šiame priede sąvokos „introdukcija/introdukuota“ turi būti pakeistos sąvokomis „perkėlimas/perkelta“.

Nuotekų ir atliekų šalinimas

Visos įrenginyje susidariusios nuotekos ir atliekos turi būti išvalytos taip, kad būtų veiksmingai sunaikintos visos įmanomos naikintinos rūšys ir susiję organizmai. Norint užtikrinti nenutrūkstamą procesą ir visišką izoliavimą, karantino įrenginių nuotekų valymo sistemose turi būti įrengti patikimi atsarginiai mechanizmai.

Išvalytose nuotekose ir atliekose gali likti aplinkai kenksmingų medžiagų (pvz., medžiagų nuo apžalos), kurios turi būti pašalintos, kad neigiamas poveikis aplinkai būtų kuo mažesnis.

Būtina parengti išsamią informaciją apie nuotekų ir kietųjų atliekų valymą, nurodant už valymą ir jo grafiko nustatymą atsakingus darbuotojus. Kad ši sistema dirbtų veiksmingai ir būtų galima anksti nustatyti galimus gedimus, ją būtina stebėti.

Fizinis atskyrimas

Perkelti organizmai turi būti laikomi atskirai nuo kitų organizmų, užtikrinant jų izoliavimą. Tai netaikoma kontrolinėms rūšims, kurios specialiai įdedamos siekiant patikrinti introdukuotų rūšių poveikį. Būtina užkirsti kelią paukščių, kitų gyvūnų, ligų sukėlėjų ir teršalų introdukcijai.

Darbuotojai

Teisę patekti į patalpas turi turėti tik leidimą turintys mokyti darbuotojai. Avalynė, rankos ir visos patalpoje naudojamos medžiagos prieš išeinant iš įrenginio turėtų būti dezinfekuojamos (žr. toliau).

Įranga

Gavus visą siuntą, visa, kas lietsi su introdukuota rūšimi – rezervuarai, vanduo, talpos, kuriose buvo vežamas kroviny, ir įranga, įskaitant transporto priemones, turi būti tvarkomos taip, kad tikslinės arba susijusios netikslinės rūšys neištrūktų iš įrenginio. Visos vežant naudotos ir pakavimo medžiagos turi būti dezinfekuotos arba sudegintos, jei jas leidžiama deginti.

Žuvinas ir šalinimas

Turi būti saugomi ir kompetentingai institucijai tikrinti pateikiami kasdien registruojami įrašai apie žuviną bei nugaišę gyvūnai. Visi nugaišę gyvūnai turi būti laikomi vietoje. Nugaišę gyvūnai, jų audiniai arba kriauklės neišmetami leistinu būdu jų neapdorojus siekiant juos visiškai dezinfekuoti. Gali būti taikomas terminis apdorojimas, pavyzdžiui, autoklave arba sterilizuojant cheminėmis medžiagomis.

Apie nugaišusius gyvūnus turi būti pranešama kompetentingai institucijai, o valstybės narės turi laiku nustatyti žuvimo priežastis. Nugaišę gyvūnai turi būti laikomi, vežami ir naikinami taip, kaip nurodyta 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1774/2002, nustatančiame sveikatos taisykles gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms ⁽¹⁾.

Tikrinimas ir ištyrimas

Netikslinės rūšys turi būti reguliariai tikrinamos. Jei organizme aptinkama tokia rūšis ar anksčiau nenustatyta liga ar parazitas, turi būti imamasi veiksmų padėčiai kontroliuoti. Tokie organizmai gali būti sunaikinami, o įrenginys dezinfekuojamas.

Trukmė

Būtina karantino trukmė skirsis atsižvelgiant į konkretų organizmą, atitinkamų netikslinių rūšių sezoniskumą ir auginimo sąlygas.

Informacijos registravimas

Karantino įrenginiuose turi būti tiksliai registruojama ši informacija:

- darbuotojų atvykimo į darbą ir išvykimo iš jo laikas,
- nugaišusių gyvūnų skaičius ir jų laikymo arba naikinimo būdas,
- patenkančio vandens ir nuotekų valymas,
- mėginiai, pateikti ekspertams, kad šie ištirtų netikslines rūšis,
- visos nenormalios sąlygos, turinčios įtakos karantinui (srovės pertrūkiai, pastato apgadinimas, blogos oro sąlygos ir kt.).

Dezinfekcija

Atliekant dezinfekciją pakankamą laiką naudojamos pakankamos koncentracijos dezinfekavimo priemonės, kad žūtų kenksmingi organizmai. Atliekant karantininę dezinfekciją, dezinfekavimo priemonių ir jų koncentracijos turi pakakti, kad būtų visiškai išvalytas jūros ir gėlas vanduo. Panaši koncentracija turi būti naudojama įprastai įrenginio dezinfekcijai. Prieš išleidžiant dezinfekavimo priemones į supančią aplinką, rekomenduojama visas jas neutralizuoti, o jūros vandenį naudojančiuose įrenginiuose turi nelikti oksidantų likučių, susidariusių dezinfekuojant cheminėmis medžiagomis. Kilus nenumatytiems atvejams, pavyzdžiui, aptikus introdukuotus parazitus arba ligų sukėlėjus, turi būti panaudotas pakankamas dezinfekavimo priemonių kiekis, kad būtų išvalytas visas įrenginys.

⁽¹⁾ OL L 273, 2002 10 10, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2007/2006 (OL L 379, 2006 12 28, p. 98).

IV PRIEDAS

2 straipsnio 5 dalyje numatytų rūšių sąrašas

Vaivorykštinis upėtakis, *Oncorhynchus mykiss*

Amerikinė palija, *Salvelinus fontinalis*

Karpis, sažanas, *Cyprinus carpio*

Baltasis amūras, *Ctenopharyngodon idella*

Baltasis plačiakaktis, *Hypophthalmichthys molitrix*

Margasis plačiakaktis, *Aristichthys nobilis*

Didžioji austrė, *Crassostrea gigas*

Filipininė venera, *Ruditapes philippinarum*

Didžiažiotis jūrų ešerys, *Micropterus salmoides*

Arktinė palija, *Salvelinus alpinus*

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

TARYBA

TARYBOS SPRENDIMAS

2007 m. birželio 25 d.

dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007—2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo

(2007/435/EB)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 63 straipsnio 3 dalies a punktą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽³⁾,

kadangi:

(1) Siekiant palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, Sutartyje numatyta patvirtinti priemones, kuriomis siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą, kartu su lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos, bei priemonės, susijusias su prieglobsčiu, imigracija ir trečiųjų šalių piliečių teisių apsauga.

(2) 1999 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Taryba susitikime Tamperėje nurodė, kad Europos Sąjunga privalo

⁽¹⁾ 2006 m. vasario 14 d. nuomonė (OL C 88, 2006 4 11, p. 15).

⁽²⁾ 2005 m. lapkričio 16 d. nuomonė (OL C 115, 2006 5 16, p. 47).

⁽³⁾ 2006 m. gruodžio 14 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

užtikrinti vienodas sąlygas trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems jos valstybių narių teritorijoje. Aktyvesne integracijos politika turėtų būti siekiama suteikti jiems teises ir pareigas, prilygintinas Europos Sąjungos piliečių teisėms ir pareigoms. Ja taip pat turėtų būti stiprinama kova su diskriminacija ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame gyvenime bei kuriamos kovos su rasizmu ir ksenofobija priemonės.

(3) Trečiųjų šalių piliečių integracija valstybėse narėse yra pagrindinis ekonominės ir socialinės sanglaudos skatinimo elementas; ši sanglauda yra esminis Sutartyje nustatytas Bendrijos tikslas. Tačiau, atsižvelgiant į Sutartį, Europos fondas trečiųjų šalių piliečių integracijai (toliau – fondas) turėtų būti pirmiausia skirtas naujai atvykusiems trečiųjų šalių piliečiams, kiek tai susiję su integracijos procesą remiančių konkrečių veiksmų bendru finansavimu atitinkamose valstybėse narėse.

(4) Europos Vadovų Taryba 2004 m. lapkričio 4–5 d. priimtoje Hagos programoje pabrėžia, kad norint pasiekti valstybių narių visuomenės stabilumo ir sanglaudos tikslą, svarbu parengti veiksmingas politikos kryptis. Ji ragina nuosekliai koordinuoti nacionalines integracijos politikos kryptis remiantis bendra sistema ir kviečia valstybes nares, Tarybą ir Komisiją skatinti patirties ir informacijos apie integraciją struktūrinius mainus.

(5) Kaip nurodyta Hagos programoje, 2004 m. lapkričio 19 d. Taryba ir valstybių narių vyriausybės atstovai nustatė „Bendruosius pagrindinius imigrantų integracijos politikos Europos Sąjungoje principus“ (toliau – bendrieji pagrindiniai principai). Bendrieji pagrindiniai principai padeda valstybėms narėms formuoti integracijos politiką, nes juose

pateikiami apgalvoti pagrindinių principų orientyrai, kuriais vadovaudamasi valstybės narės gali nagrinėti ir vertinti savo pastangas.

- (6) Bendrieji pagrindiniai principai papildo ir visapusiškai sąveikauja su Bendrijos teisės aktų dėl teisėtai ES gyvenančių trečiųjų šalių piliečių priėmimo ir buvimo nuostatomis, susijusiomis su šeimos susijungimu ir ilgą laiką gyvenančiais asmenimis, ir kitomis atitinkamomis teisinėmis programomis, be kita ko, susijusiomis su lyčių lygybe, nediskriminavimu ir socialine įtrauktimi.
- (7) Prisimenant 2005 m. rugsėjo 1 d. Komisijos Komunikatą dėl bendros integracijos darbotvarkės: trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos Sąjungoje programa, 2005 m. gruodžio 1–2 d. Tarybos išvadose dėl minėtos darbotvarkės pabrėžiama būtinybė sustiprinti valstybių narių integracijos politiką ir pripažįstama, kaip svarbu Europos lygiu nustatyti teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių integracijos programą, atsižvelgiant į visus visuomeninio gyvenimo aspektus ir visų pirma – į konkrečias bendrųjų pagrindinių principų įgyvendinimo priemones.
- (8) Atvejais, kai valstybė narė neparengia ir neįgyvendina integracijos politikos, gali turėti įvairių neigiamų pasekmių kitoms valstybėms narėms ir Europos Sąjungai.
- (9) Siekiant paremti šią integracijos programų rengimą, biudžeto valdymo institucija skyrė konkrečius asignavimus Europos Sąjungos bendrajame biudžete 2003–2006 m. laikotarpiu bandomiesiems projektams ir parengiamiesiems veiksams integracijos srityje (toliau – INTI) finansuoti.
- (10) Atsižvelgiant į INTI ir darant nuorodas į Komisijos komunikatus dėl imigracijos, integracijos ir užimtumo, bei į pirmąją metinę ataskaitą dėl migracijos ir integracijos, laikoma, kad nuo 2007 m. būtina, kad Bendrija turėtų konkrečią priemonę, papildančią valstybių narių nacionalines pastangas formuoti ir įgyvendinti integracijos politiką tam, kad trečiųjų šalių piliečiai, atstovaujantys įvairioms kultūroms, religijoms, kalboms ir etninėms grupėms, atitiktų apsigyvenimo sąlygas ir būtų palengvinta jų integracija Europos šalių visuomenėse pagal bendruosius pagrindinius principus ir papildant Europos socialinio fondo (toliau – ESF) veiklą.
- (11) Norint užtikrinti, kad Bendrijos atsakas dėl trečiųjų šalių piliečių integracijos būtų nuoseklus, fondo finansuojami veiksmai turėtų būti konkretūs ir papildyti ESF ir Europos pabėgėlių fondo finansuojamus veiksmus. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti parengti bendri programų rengimo susitarimai, siekiant užtikrinti, kad Bendrijos atsakas dėl trečiųjų šalių piliečių integracijos pasinaudojant ESF ir fondu būtų nuoseklus.
- (12) Atsižvelgiant į tai, kad valstybės narės fondui ir ESF taiko pasidalijamąjį valdymą, norint užtikrinti įgyvendinimo nuoseklumą nacionaliniu lygiu taip pat turėtų būti sudaryti susitarimai. Tuo tikslu turėtų būti reikalaujama, kad valstybių narių institucijos, atsakingos už fondo įgyvendinimą, sukurtų mechanizmus, skirtus bendradarbiauti ir koordinuoti veiklą su valstybių narių institucijomis, paskirtomis ESF ir Europos pabėgėlių fondo įgyvendinimui valdyti, ir užtikrintų, kad fondo finansuojami veiksmai būtų konkretūs ir papildytų ESF ir Europos pabėgėlių fondo finansuojamus veiksmus.
- (13) Šis sprendimas visų pirma turėtų būti nukreiptas į veiksmus, susijusius su naujai atvykusiais trečiųjų šalių piliečiais, kiek tai susiję su trečiųjų šalių piliečių integracijos procesą valstybėse narėse remiančių konkrečių veiksmų bendru finansavimu. Šiuo tikslu galima būtų remtis 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso ⁽¹⁾, kurioje daroma nuoroda į reikalavimą dėl penkerių metų trukmės teisėto apsigyvenimo šalyje, kuri turi atitikti trečiųjų šalių piliečiai, kad įgytų ilgalaikio gyventojų statusą.
- (14) Fondu taip pat turėtų būti remiamos valstybių narių pastangos stiprinant jų pajėgumus rengti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti iš esmės visas trečiųjų šalių piliečių integracijos strategijas, politikos kryptis ir priemones, bei prie šių pajėgumų stiprinimo prisidedantį keitimąsi informacija, geriausia praktika ir bendradarbiavimą valstybėse narėse ir tarp jų.
- (15) Šis sprendimas skirtas tapti nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 573/2007/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ir panaikinantį Tarybos sprendimą 2004/904/EB ⁽²⁾, 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 574/2007/EB dėl išorės sienų fondo 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽³⁾ ir 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 575/2007/EB dėl Europos grąžinimo fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽⁴⁾, bei kuria siūloma spręsti teisingo valstybių narių pareigų pasiskirstymo klausimą, pasidalijant finansinę naštą, atsirandančią diegiant integruotą Sąjungos išorės sienų valdymą ir įgyvendinant bendras prieglobsčio ir imigracijos politikos kryptis, parengtas pagal Sutarties 3 dalies IV antraštinę dalį, dalimi.

⁽¹⁾ OL L 16, 2004 1 23, p. 44.

⁽²⁾ OL L 144, 2007 6 6, p. 1.

⁽³⁾ OL L 144, 2007 6 6, p. 22.

⁽⁴⁾ OL L 144, 2007 6 6, p. 45.

- (16) Fondo teikiama parama būtų veiksmingesnė ir tikslingesnė, jeigu reikalavimus atitinkančių veiksmų bendras finansavimas remtųsi strateginiu daugiamečiu programavimu, kurį tardamasi su Komisija parengtų kiekviena valstybė narė.
- (17) Remdamasi Komisijos priimtomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė turėtų parengti daugiamečių programų rengimo dokumentą, atsižvelgdama į savo konkrečią situaciją ir poreikius bei išdėstydamą savo plėtros strategiją, kuri turėtų sudaryti metinėse programose numatytinų veiksmų įgyvendinimo pagrindą.
- (18) Atsižvelgiant į pasidalijamąjį valdymą, nurodytą 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁽¹⁾ (toliau – Finansinis reglamentas) 53 straipsnio 1 dalies b punkte, reikėtų nurodyti sąlygas, leidžiančias Komisijai vykdyti savo įsipareigojimus dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto vykdymo, ir aiškiai nurodyti valstybių narių prievolės bendradarbiauti. Šių sąlygų taikymas leistų Komisijai įsitikinti, kad valstybės narės naudoja fondą teisėtai ir teisingai bei laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 27 straipsnyje ir 48 straipsnio 2 dalyje.
- (19) Reikėtų nustatyti objektyvius turimų metinių išteklių skyrimo valstybėms narėms kriterijus. Nustatant šiuos kriterijus, reikėtų atsižvelgti į bendrą trečiųjų šalių piliečių, teisėtai esančių valstybėse narėse, skaičių ir per konkretų referencinį laikotarpį neseniai atvykusių trečiųjų šalių piliečių bendrą skaičių.
- (20) Valstybės narės turėtų priimti atitinkamas priemones, garantuojančias tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą bei įgyvendinimo kokybę. Todėl būtina nustatyti bendruosius principus ir būtinas funkcijas, kurias turėtų atitikti visos programos.
- (21) Pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus už fondo intervencinių priemonių įgyvendinimą ir kontrolę pirmiausia turėtų būti atsakingos valstybės narės.
- (22) Siekiant garantuoti veiksmingą ir teisingą daugiamečių ir metinių programų įgyvendinimą, reikėtų nustatyti valstybių narių įsipareigojimus, susijusius su valdymo ir kontrolės sistemomis, išlaidų patvirtinimu ir neatitikimų Bendrijos teisei bei jos pažeidimų prevencija, nustatymu ir ištaisymu. Valdymo ir kontrolės srityse visų pirma būtina nustatyti metodus, kuriais valstybės narės užtikrina, kad atitinkamos sistemos būtų įdiegtos ir tinkamai veiktų.
- (23) Nepažeidžiant su finansų kontrole susijusių Komisijos įgaliojimų, valstybės narės ir Komisija turėtų būti skatinamos bendradarbiauti šioje srityje.
- (24) Fondo remiamų veiksmų veiksmingumas ir poveikis taip pat priklauso nuo tų veiksmų įvertinimo bei jų rezultatų sklaidos. Siekiant užtikrinti įvertinimo patikimumą bei susijusios informacijos kokybę, reikėtų reglamentuoti valstybių narių ir Komisijos pareigas šioje srityje bei tvarką.
- (25) Veiksmus reikėtų įvertinti numatant atlikti tarpinę peržiūrą ir poveikio vertinimą, o vertinimo procesas turėtų būti įtrauktas į projekto stebėsenos priemones.
- (26) Atsižvelgiant į Bendrijos finansavimo matomumo svarbą, Komisija turėtų numatyti gaires, kaip sudaryti palankesnes sąlygas iš fondo dotacijas gaunančioms valdžios institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, tarptautinėms organizacijoms ar kitiems subjektams tinkamai paviėšinti gautą paramą, atsižvelgiant į pagal pasidalijamąjį valdymą valdomose kitose priemonėse, pavyzdžiui, struktūriniuose fonduose, taikomą praktiką.
- (27) Šiuo sprendimu visai programos trukmei nustatomas finansinis paketas, kaip apibrėžta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo⁽²⁾ 38 punkte, tuo nepažeidžiant Sutartyje apibrėžtų biudžeto valdymo institucijos įgaliojimų.
- (28) Kadangi šio sprendimo tikslo – skatinti trečiųjų šalių piliečių integraciją priimančiųjų valstybių narių visuomenėse vadovaujantis bendraisiais pagrindiniais principais – valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (29) Šio sprendimo įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką⁽³⁾.
- (30) Siekiant užtikrinti, kad fondo parama būtų panaudota laiku, šis sprendimas turėtų būti taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d.

⁽¹⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

⁽²⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

- (31) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.
- (32) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. rugsėjo 6 d. laišku Airija pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.
- (33) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridedamo Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. spalio 27 d. laišku Jungtinė Karalystė pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TIKSLAI IR VEIKSMAI

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Siekiant prisidėti prie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės stiprinimo bei solidarumo principo taikymo tarp valstybių narių, šiuo sprendimu laikotarpiui nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsteigiamas Europos fondas trečiųjų šalių piliečių integracijai (toliau – fondas), kuris yra nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro Sprendimas Nr. 573/2007/EB, Sprendimas Nr. 574/2007/EB ir Sprendimas Nr. 575/2007/EB, dalis.

Šiuo sprendimu nustatomi tikslai, prie kurių prisideda fondas, fondo naudojimas, turimi finansiniai išteklių ir turimų finansinių išteklių paskirstymo kriterijai.

Sprendimu nustatomos fondo valdymo taisyklės, įskaitant finansines taisykles, taip pat stebėsenos ir kontrolės mechanizmai, grindžiami Komisijos ir valstybių narių pareigų pasidalijimu.

2. Trečiosios šalies teritorijoje esantys trečiųjų šalių piliečiai, kuriems taikomos konkrečios priemonės iki išvykimo ir (arba) kurie atitinka nacionaliniuose teisės aktuose numatytas sąlygas, be kita ko, susijusias su gebėjimu integruotis tos valstybės narės visuomenėje, patenka į šio sprendimo taikymo sritį.

3. Trečiųjų šalių piliečiai, kurie kreipėsi dėl prieglobsčio, dėl kurio dar nebuvo priimtas galutinis sprendimas, arba kurie turi pabėgėlio statusą ar papildomą apsaugą, arba kurie siekia pabėgėlio statuso ar atitinka reikalavimus papildomai apsaugai

pagal 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų ⁽¹⁾, nepatenka į šio sprendimo taikymo sritį.

4. Trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje.

2 straipsnis

Bendras fondo tikslas

1. Bendras fondo tikslas – remti valstybių narių pastangas padedant skirtingos ekonominės padėties, socialinių sąlygų, kultūrų, religijų, kalbų ir etninės priklausomybės trečiųjų šalių piliečiams tenkinti apsigyvenimo sąlygas ir palengvinti jų integraciją Europos šalių visuomenėse.

Fondas pirmiausia skiriamas veiksams, susijusiems su naujai atvykusių trečiųjų šalių piliečių integracija.

2. Siekiant 1 dalyje nurodyto tikslo, šis fondas prisidės prie trečiųjų šalių piliečiams skirtų nacionalinių integracijos strategijų rengimo ir įgyvendinimo visais visuomeninio gyvenimo aspektais, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad integracija yra dviejų krypčių dinaminis visų imigrantų ir valstybių narių gyventojų abipusio susitarimo procesas.

3. Fondas prisideda prie techninės pagalbos finansavimo valstybių narių ar Komisijos iniciatyva.

3 straipsnis

Konkretūs tikslai

Fondas prisideda prie šių konkrečių tikslų:

- priėmimo tvarkos, susijusios su trečiųjų šalių piliečių integracijos procesu ir jo rėmimu, rengimo ir įgyvendinimo supaprastinimo;
- į valstybes nares naujai atvykusių trečiųjų šalių piliečių integracijos proceso plėtos ir įgyvendinimo;
- valstybių narių gebėjimų tobulinti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti trečiųjų šalių piliečių integracijai skirtą politiką ir priemones didinimo;
- keitimosi informacija, geriausia praktika ir bendradarbiavimo valstybėse narėse ir tarp jų tobulinant, įgyvendinant, stebint ir įvertinant trečiųjų šalių piliečių integracijai skirtą politiką ir priemones.

⁽¹⁾ OL L 304, 2004 9 30, p. 12.

4 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkantys veiksmai valstybėse narėse

1. Kalbant apie 3 straipsnio a punkte nustatytą tikslą, valstybėse narėse fondas remia veiksmus, kuriais siekiama:

- a) supaprastinti valstybių narių taikomų priėmimo procedūrų rengimą ir įgyvendinimą, *inter alia*, skatinant konsultacijas su suinteresuotomis šalimis ir ekspertų patarimus ar informacijos mainus dėl metodų, skirtų konkrečių tautybių atstovams arba trečiųjų šalių piliečių kategorijoms;
- b) veiksmingiau įgyvendinti priėmimo procedūras ir padaryti jas prieinamesnes trečiųjų šalių piliečiams, *inter alia*, pasinaudojant vartotojui patogią ryšių ir informacijos technologiją, informavimo kampanijomis bei atrankos procedūromis;
- c) geriau parengti trečiųjų šalių piliečius jų integracijai priimančiose visuomenėse remiant priemones, taikomas prieš išvykimą, padedančias jiems įgyti integracijai būtinas žinias ir įgūdžius, pavyzdžiui, profesinį mokymą, informacijos rinkinius, glaustus pilietinio supažindinimo kursus ir kalbos mokymą kilmės šalyje.

2. Kalbant apie 3 straipsnio b punkte nustatytą tikslą, valstybėse narėse fondas remia veiksmus, kuriais siekiama:

- a) sukurti programas ir veiklą, kuri skirta naujai atvykusių trečiųjų šalių piliečių supažindinimui su priimančiosios šalies visuomene ir kuri sudaro jiems sąlygas įgyti pagrindinių žinių apie priimančiosios šalies kalbą, istoriją, institucijas, socialinę ir ekonominę padėtį, kultūrinį gyvenimą, pagrindines normas ir vertybes, bei papildyti veikiančias tokias programas ir veiklą;
- b) tobulinti ir gerinti tokių programų ir veiklos kokybę vietos ir regionų lygiu, visų pirma pabrėžiant pilietinį supažindinimą;
- c) stiprinti tokių programų ir veiklos pajėgumus, siekiant užmegzti ryšius su konkrečiomis grupėmis, pavyzdžiui, asmenų, kuriems taikoma priėmimo tvarka, išlaikytiniais, vaikais, moterimis, pagyvenusio amžiaus asmenimis, nerattingais asmenimis ar žmonėmis su negalia;
- d) siekti, kad tokios programos ir veikla būtų lankstesni, visų pirma rengiant ne visos dienos kursus, intensyvius mokymo modulius, nuotolinio arba elektroninio mokymo sistemas ar panašius modelius, leidžiančius trečiųjų šalių piliečiams visapusiškai dalyvauti tokiose programose ir veikloje, tuo pačiu metu dirbant arba mokantis;
- e) rengti ir įgyvendinti tokias programas ar veiklą, skirtą jauniems trečiųjų šalių piliečiams, kuriems kyla konkrečių socialinių ir kultūrinių su asmenybės savivoka susijusių problemų;

f) rengti tokias programas ar veiklą, kurios skatintų aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotų trečiųjų šalių piliečių priėmimą ir remtų jų integracijos procesą.

3. Kalbant apie 3 straipsnio c ir d punktuose nustatytus tikslus, valstybėse narėse ir tarp jų fondas remia veiksmus, kuriais siekiama:

- a) pagerinti trečiųjų šalių piliečių galimybes naudotis viešomis ir privačiomis gėrybėmis ir paslaugomis, *inter alia*, tarpininkavimo paslaugomis, vertimo žodžiu ir raštu paslaugomis bei stiprinant personalo tarpkultūrinius gebėjimus;
- b) kurti tvarias integracijos ir įvairovės valdymo organizacines struktūras, skatinti ilgalaikį ir darnų dalyvavimą visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime bei formuoti įvairių suinteresuotų subjektų bendradarbiavimo metodiką, leidžiančią įvairių lygių pareigūnams greitai gauti informaciją apie kitų šalių patirtį ir praktiką ir, jei įmanoma, sujungti išteklius;
- c) organizuoti ir vykdyti tarpkultūrinį mokymą, gebėjimų stiprinimą ir įvairovės valdymą, darbuotojų mokymą viešųjų ir privačių paslaugų sektoriuose, įskaitant švietimo įstaigas;
- d) stiprinti gebėjimus koordinuoti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti trečiųjų šalių piliečiams skirtas nacionalines integracijos strategijas įvairiose valdžios pakopose ir sektoriuose;
- e) prisidėti prie 2 dalyje nustatytos priėmimo tvarkos, programų ir veiklos įvertinimo remiant trečiųjų šalių piliečių, kurie pasinaudojo programomis, ir (arba) kitų suinteresuotų šalių, pavyzdžiui, įmonių, nevyriausybinių organizacijų ir regionų ar vietos valdžios institucijų reprezentatyvius tyrimus;
- f) įdiegti ir įgyvendinti sistemas, skirtas rinkti ir analizuoti informaciją apie įvairių kategorijų trečiųjų šalių piliečių poreikius vietos ir regionų lygiu, įskaitant trečiųjų šalių piliečių konsultavimo programas, suinteresuotų subjektų keitimąsi informacija bei vykdant tyrimus imigrantų bendruomenėse, skirtus išsiaiškinti, kaip geriausiai patenkinti tokius poreikius;
- g) prisidėti prie integracijos politikos dviejų kryptų proceso rengiant trečiųjų šalių piliečių konsultavimo programas, plėtojant suinteresuotų subjektų keitimąsi informacija ir bendruomenių ir (arba) bendruomenių politiką formuojančių ir sprendimus priimančių institucijų dialogą skirtingų kultūrų ir tikėjimų bei religiniais klausimais;
- h) nustatyti rodiklius ir lyginamąją metodiką pažangos vertinimui nacionaliniu lygiu;

- i) parengti integracijos politikos ir priemonių aukštos kokybės stebėsenos priemonės ir vertinimo sistemos;

II SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMO PRINCIPAI

- j) padidinti pritarimą migracijai priimančiose šalyse bei pritarimą integracijos priemonėms rengiant sąmoningumo ugdymo kampanijas, visų pirma žiniasklaidoje.

6 straipsnis

Papildomumas, suderinamumas ir atitiktis

5 straipsnis

Bendrijos veiksmai

1. Komisijos iniciatyva iki 7 % fonde turimų lėšų gali būti panaudota finansuoti tarpvalstybinius veiksmus ar visai Bendrijai svarbius veiksmus (toliau – Bendrijos veiksmai), susijusius su imigracijos ir integracijos politika.

2. Bendrijos veiksmai laikomi atitinkančiais finansavimo reikalavimus, kai jais visų pirma:

- a) skatinamas Bendrijos bendradarbiavimas įgyvendinant Bendrijos teisę ir gerą praktiką imigracijos srityje ir įgyvendinant gerą praktiką integracijos srityje;

- b) remiamas tarpvalstybinių bendradarbiavimo tinklų ir bandomųjų projektų, pagrįstų dviejų ar daugiau valstybių narių įstaigų tarptautine partneryste ir skirtų skatinti naujoves, palengvinti keitimąsi patirtimi ir gera praktika bei pagerinti integracijos politikos kokybę, kūrimas;

- c) remiamos tarpvalstybinės sąmoningumo ugdymo kampanijos;

- d) remiami tyrimai, informacijos apie geriausią praktiką ir visus kitus imigracijos ir integracijos politikos aspektus skleidimas ir keitimasis ja, įskaitant moderniausių technologijų naudojimą;

- e) remiami bandomieji projektai ir tyrimai, nagrinėjantys naujų Bendrijos bendradarbiavimo formų imigracijos ir integracijos srityje bei Bendrijos teisės aktų galimybę imigracijos srityje;

- f) remiamas valstybių narių vykdomas bendrų statistinių priemonių, metodų ir rodiklių, skirtų įvertinti imigracijos ir integracijos politikos pokyčius, plėtojimas ir taikymas.

3. Metinė darbo programa, nustatanti Bendrijos veiksmų prioritetus, priimama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

1. Fondas teikia pagalbą, papildančią nacionalinius, regioninius ir vietos veiksmus, integruojant į juos Bendrijos prioritetus.

Visų pirma siekiant užtikrinti, kad Bendrijos atsakas į trečiųjų šalių piliečių integraciją būtų darnus, fondo finansuojami veiksmai turi būti konkretūs ir turi papildyti Europos socialinio fondo ir Europos pabėgėlių fondo finansuojamus veiksmus.

2. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad fondo ir valstybių narių pagalba būtų suderinama su Bendrijos veikla, politikos kryptimis ir prioritetais. Šis suderinamumas visų pirma nurodomas 16 straipsnyje nurodytoje daugiametėje programoje.

3. Fondo finansuojama veikla atitinka Sutarties ir pagal ją priimtų teisės aktų nuostatas.

7 straipsnis

Programavimas

1. Fondo tikslai įgyvendinami daugiametio programavimo 2007–2013 m. laikotarpiu, atliekant tarpinę peržiūrą pagal 20 straipsnį. Daugiametio programavimo sistema apima prioritetus ir valdymo, sprendimų priėmimo, audito bei tvirtinimo procesą.

2. Komisijos patvirtintos daugiametės programos įgyvendinamos vykdančios metines darbo programas.

8 straipsnis

Papildoma ir proporcinga intervencija

1. Už 17 ir 19 straipsniuose nurodytų daugiametinių ir metinių programų įgyvendinimą atsako valstybės narės atitinkamu teritoriniu lygiu pagal kiekvienai valstybei narei būdingą institucinę sistemą. Ši pareiga vykdoma vadovaujantis šiuo sprendimu.

2. Dėl audito nuostatų, Komisijos ir valstybių narių naudojamos priemonės priklauso nuo Bendrijos paramos dydžio. Toks pat principas taikomas vertinimo nuostatoms bei daugiametinių ir metinių programų ataskaitoms.

9 straipsnis

Igyvendinimo būdai

1. Fondui skirtas Bendrijos biudžetas įgyvendinamas pagal Finansinio reglamento 53 straipsnio 1 dalies b punktą, išskyrus 5 straipsnyje nurodytus Bendrijos veiksmus ir 14 straipsnyje nurodytą techninę pagalbą. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo.

2. Komisija vykdo savo pareigą vykdyti Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą:

- a) tikrindama, ar valstybėse narėse yra įdiegtos ir tinkamai veikia valdymo ir kontrolės sistemos pagal 30 straipsnyje nustatytas procedūras;
- b) nutraukdama arba sustabdydama visus mokėjimus ar jų dalį 39 ir 40 straipsniuose nustatyta tvarka, jeigu nacionalinės valdymo ir kontrolės sistemos neveikia, ir darydama kitas reikalingas finansines pataisas 43 ir 44 straipsniuose nustatyta tvarka.

10 straipsnis

Partnerystė

1. Laikydamosi galiojančių nacionalinių taisyklių ir praktikos, kiekviena valstybė narė įsteigia partnerystę su institucijomis ir įstaigomis, kurios dalyvauja įgyvendinant daugiamečią programą arba kurios, atitinkamos valstybės narės manymu, gali naudingai prisidėti prie jos plėtojimo.

Tokios institucijos ir įstaigos gali būti kompetentingos regioninės, vietos, miesto valdžios ir kitos valdžios institucijos, tarptautinės organizacijos ir įstaigos, atstovaujantios pilietinei visuomenei, pavyzdžiui, nevyriausybines organizacijos, įskaitant migrantų organizacijas, ar socialiniai partneriai.

Ši partnerystė apima bent valstybės narės paskirtas įgyvendinančias institucijas, kurios būtų atsakingos už Europos socialinio fondo intervencijų valdymą, ir Europos pabėgėlių fondo atsakingą instituciją.

2. Tokia partnerystė įgyvendinama visapusiškai laikantis atitinkamos kiekvienos partnerių kategorijos institucinės, teisinės ir finansinės jurisdikcijos.

III SKYRIUS

FINANSINĖ STRUKTŪRA

11 straipsnis

Visuotiniai ištekliai

1. Finansinis paketas, skirtas fondo finansuojamų veiksmų įgyvendinimui 2007 m. sausio 1 d.–2013 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui, yra 825 mln. EUR.

2. Fondui skirtus metinius asignavimus tvirtina biudžeto valdymo institucija, neviršydamas finansinės struktūros ribų.

3. Komisija preliminariai paskirsto metinius išteklius kiekvienai valstybei narei vadovaudamasi 12 straipsnyje nustatytais kriterijais.

12 straipsnis

Metinis išteklių paskirstymas finansavimo reikalavimus atitinkantiems veiksams valstybėse narėse

1. Kiekvienai valstybei narei kasmet iš fondo skiriama fiksuota 500 000 EUR suma.

Valstybėms narėms, įstosiančioms į Europos Sąjungą 2007–2013 m. laikotarpiu, likusiai 2007–2013 m. laikotarpio daliai, pradant nuo kitų metų po jų įstojimo, nustatoma metinė 500 000 EUR suma.

2. Nepanaudotos metinės lėšos valstybėms narėms paskirstomos tokiu būdu:

- a) 40 % proporcingai valstybėse narėse per praėjusių trejų metų laikotarpį teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių bendro skaičiaus vidurkiui; ir
- b) 60 % proporcingai trečiųjų šalių piliečių, per praėjusių trejų metų laikotarpį gavusių valstybės narės išduotą leidimą gyventi jos teritorijoje, skaičiui.

3. Tačiau atliekant 2 dalies b punkte nurodytą skaičiavimą neįtraukiamos šios asmenų kategorijos:

- a) sezoniniai darbuotojai, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje;
- b) trečiųjų šalių piliečiai, atvykę studijų, mokinių mainų, neatlygintino stažavimosi ar savanoriškos tarnybos tikslais pagal Tarybos direktyvą 2004/114/EB ⁽¹⁾;
- c) trečiųjų šalių piliečiai, atvykę vykdyti mokslinius tyrimus pagal Tarybos direktyvą 2005/71/EB ⁽²⁾;
- d) trečiųjų šalių piliečiai, kuriems valstybės narės atnaujino leidimą, arba kurių statusas buvo pakeistas, įskaitant trečiųjų šalių piliečius, kurie gavo ilgalaikių gyventojų statusą pagal Tarybos direktyvą 2003/109/EB.

4. Remiamasi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriuos pagal Bendrijos teisę paskelbė Komisija (Eurostatas), remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis. Remiamasi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriuos paskelbė Europos Bendrijų statistikos tarnyba.

Jei valstybės narės Komisijai (Eurostatui) nepateikė atitinkamų statistinių duomenų, jos kuo skubiau pateikia preliminarinius duomenis.

⁽¹⁾ OL L 375, 2004 12 23, p. 12.

⁽²⁾ OL L 289, 2005 11 3, p. 15.

Prieš remdamasi šiais duomenimis, Komisija (Eurostatas) įvertina statistinės informacijos kokybę, palyginamumą ir išsamumą pagal įprastines veiklos procedūras. Komisijos (Eurostato) prašymu šiuo tikslu valstybės narės jai suteikia visą būtiną informaciją.

13 straipsnis

Finansavimo struktūra

1. Fondo finansinė parama teikiama dotacijų forma.
2. Fondo remiami veiksmai bendrai finansuojami iš viešųjų arba privačių šaltinių, jais nesiekama pelno ir jie neatitinka reikalavimų finansavimui gauti iš kitų šaltinių, numatytų Europos Sąjungos bendrajame biudžete.
3. Fondo asignavimai papildo viešąsias arba lygiavertes išlaidas, kurias valstybės narės skiria šiame sprendime numatytoms priemonėms.
4. Bendrijos parama remiamiems projektams pagal 4 straipsnį valstybėse narėse įgyvendinamų veiksmų atveju neviršija 50 % visų konkretaus veiksmo išlaidų.

Parama gali būti padidinta iki 75 % projektams, skirtiems konkrečioms prioritetams, nustatytiems 16 straipsnyje apibrėžtose strateginėse gairėse.

Bendrijos parama didinama iki 75 % Sanglaudos fondo remiamose valstybėse narėse.

Įgyvendindamos IV skyriuje numatytą nacionalinį programavimą, valstybės narės atrinka finansuotinus projektus, remdamosi šiais būtiniaisiais kriterijais:

- a) padėti valstybėje narėje ir jos reikalavimais;
 - b) išlaidų efektyvumu, *inter alia*, atsižvelgiant į su projektu susijusių asmenų skaičių;
 - c) organizacijos, kuri kreipiasi dėl finansavimo, ir organizacijos partnerio patirtimi, kompetencija, patikimumu ir finansiniu įnašu;
 - d) kiek projektas papildo kitus iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto arba pagal nacionalines programas finansuojamus veiksmus.
6. Paprastai Bendrijos finansinė pagalba fondo remiamiems veiksams suteikiama ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui, reguliariai įvertinant pasiektą pažangą.

14 straipsnis

Techninė pagalba Komisijos iniciatyva

1. Komisijos iniciatyva ir (arba) jos vardu fondas, neviršydamas 500 000 EUR savo metinio asignavimo sumos viršutinės ribos, gali finansuoti parengiamąsias priemones, stebėsenos, administracines ir technines paramos priemones bei įvertinimo, audito ir tikrinimo priemones, būtinas šiam sprendimui įgyvendinti.
2. Šias priemones sudaro:
 - a) su fondo veikla susiję (įskaitant bendro pobūdžio) tyrimai, įvertinimai, ekspertų ataskaitos ir statistiniai duomenys;
 - b) informavimo priemonės valstybėms narėms, galutiniams naudotojams ir plačiajai visuomenei, įskaitant sąmoningumo ugdymo kampanijas ir bendrą duomenų bazę apie fondo finansuojamus projektus;
 - c) kompiuterizuotų valdymo, stebėsenos, tikrinimo ir vertinimo sistemų įdiegimas, eksploatavimas ir tarpusavio sujungimas;
 - d) bendros vertinimo ir stebėsenos sistemos bei rodiklių, tam tikrais atvejais atsižvelgiant į nacionalinius rodiklius, sistemos sukūrimas;
 - e) vertinimo metodų tobulinimas ir keitimasis informacija apie praktiką šioje srityje;
 - f) informavimo ir mokymo priemonės, skirtos valstybių narių pagal V skyrių paskirtoms valdžios institucijoms, papildančios valstybių narių pastangas teikti nurodymus savo valdžios institucijoms pagal 30 straipsnio 2 dalį.

15 straipsnis

Valstybių narių iniciatyva teikiama techninė pagalba

1. Valstybės narės iniciatyva kiekvienos metinės programos atveju fondas gali finansuoti parengiamąsias priemones, valdymo, stebėsenos, vertinimo, informavimo ir kontrolės priemones bei priemones, skirtas sustiprinti fondo paramos panaudojimo administracinius gebėjimus.
2. Techninei pagalbai pagal kiekvieną metinę programą skirta suma negali viršyti:
 - a) 2007–2010 m. laikotarpiu: 7 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR; ir
 - b) 2011–2013 m. laikotarpiu: 4 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR.

IV SKYRIUS

PROGRAMAVIMAS

16 straipsnis

Strateginių gairių priėmimas

1. Komisija priima strategines gaires, nustatydamas struktūrą fondo intervencijai, atsižvelgdama į imigracijos ir kitų sričių, susijusių su trečiųjų šalių piliečių integracija, Bendrijos teisės aktų tobulinimo ir įgyvendinimo pažangą bei į fondo finansinių išteklių preliminarų paskirstymą atitinkamam laikotarpiui.

2. Kiekvieno fondo tikslo atveju pagal šias gaires visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai, siekiant skatinti bendruosius pagrindinius principus.

3. Iki 2007 m. liepos 31 d. Komisija priima su daugiamečio programavimo laikotarpiu susijusias strategines gaires.

4. Strateginės gairės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

17 straipsnis

Nacionalinių daugiamečių programų rengimas ir tvirtinimas

1. Remdamasi 16 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė siūlo daugiametės programos projektą, kurį sudaro:

- nacionalinių integracijos strategijų įgyvendinimo esamos padėties aprašymas toje valstybėje narėje, atsižvelgiant į bendruosius pagrindinius principus ir, jei tinka, atsižvelgiant į nacionalinių priėmimo ir įvadininių programų įgyvendinimą;
- konkrečios valstybės narės keliamų reikalavimų, susijusių su nacionalinėmis integracijos strategijomis ir, tam tikrais atvejais, priėmimo ir įvadininėmis programomis, analizė ir veiklos tikslų, skirtų šiems reikalavimams įvykdyti per daugiametės programos laikotarpį, nurodymas;
- tinkamos strategijos šiems tikslams pasiekti ir su jų įgyvendinimu susijusių prioritetų pateikimas bei veiksmų, kuriais numatoma įgyvendinti šiuos prioritetus, aprašymas;
- nurodymas, ar ta strategija suderinama su kitomis regioninėmis, nacionalinėmis ir Bendrijos priemonėmis;
- informacija apie prioritetus ir jų konkrečius tikslus. Šie tikslai kiekybiškai įvertinami naudojant ribotą rodiklių skaičių, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Rodikliai turi būti tokie, kad jais būtų galima įvertinti pažangą,

lyginant su pradine padėtimi, ir prioritetines kryptis įgyvendinančių tikslų veiksmingumą;

- metodo, pasirinkto 10 straipsnyje nustatytam partnerystės principui įgyvendinti, aprašymas;
 - finansavimo plano projektas, kuriame dėl kiekvieno prioriteto ir kiekvienos metinės programos nustatoma siūloma fondo finansinė parama bei bendro finansavimo iš viešojo ar privataus sektoriaus bendra suma;
 - priemonių, patvirtintų siekiant užtikrinti, kad veiksmams būtų papildomi ESF finansuojami veiksmai, aprašymas;
 - nuostatos, užtikrinančios daugiametės programos paskelbimą.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai savo daugiamečių programų projektus ne vėliau kaip per keturis mėnesius po to, kai Komisija pateikė atitinkamo laikotarpio strategines gaires.
3. Siekdama patvirtinti daugiametės programos projektą, Komisija nagrinėja:
- daugiametės programos projekto suderinamumą su fondo tikslais ir 16 straipsnyje apibrėžtomis strateginėmis gairėmis;
 - daugiametės programos projekte numatytų veiksmų aktualumą atsižvelgiant į siūlomą strategiją;
 - valdymo ir kontrolės priemonių, kurias valstybė narė nustatė fondo intervencijų naudojimui, atitiktį šio sprendimo nuostatomis;
 - daugiametės programos projekto atitiktį Bendrijos teisei, visų pirma Bendrijos teisei, kuria siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą kartu su tiesiogiai susijusiomis lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos.
4. Jeigu Komisija mano, kad daugiametės programos projektas nesuderinamas su strateginėmis gairėmis arba neatitinka šio sprendimo nuostatų, nustatančių valdymo ir kontrolės sistemas, ar Bendrijos teisės, ji paprašo valstybės narės suteikti visą reikiamą informaciją ir prirėkus atitinkamai patikslinti daugiametės programos projektą.
5. Kiekvieną daugiametę programą Komisija 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina per tris mėnesius nuo jos oficialaus pateikimo.

18 straipsnis

Daugiamečių programų patikslinimas

1. Atitinkamos valstybės narės arba Komisijos iniciatyva daugiamečių programa peržiūrima ir prireikus tikslinama likusiam programavimo laikotarpiui, siekiant geriau arba kitaip atsižvelgti į Bendrijos prioritetus. Daugiamečių programos gali būti peržiūrimos atsižvelgiant į įvertinimus ir (arba) iškilus įgyvendinimo sunkumams. Daugiamečių programos gali būti peržiūrimos atsižvelgiant į įvertinimus ir (arba) iškilus įgyvendinimo sunkumams.

2. Komisija kuo skubiau priima sprendimą, patvirtinantį daugiamečių programos tikslinimą, po to, kai atitinkama valstybė narė oficialiai dėl to pateikia prašymą. Daugiamečių programa tikslinama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

19 straipsnis

Metinės programos

1. Komisijos patvirtintos daugiamečių programos įgyvendinamos vykdančios metines programas.

2. Iki kiekvienų metų liepos 1 d. Komisija pateikia valstybėms narėms sumų, kurios joms turi būti skirtos kitais metais iš visų asignavimų, skirtų pagal kasmetinę biudžeto sudarymo procedūrą, sąmatą, apskaičiuotą 12 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Iki kiekvienų metų lapkričio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia pagal daugiamečių programą parengtą kitų metų metinės programos projektą, kurį sudaro:

- a) pagal metinę programą finansuotinių projektų bendrosios atrankos taisyklės;
- b) pagal metinę programą remtinių veiksnių aprašymas;
- c) siūlomas fondo paramos paskirstymas įvairiems programos veiksniams ir prašomos sumos techninei pagalbai pagal 15 straipsnį siekiant įgyvendinti metinę programą nurodytas.

4. Nagrinėdama valstybės narės metinės programos projektą, Komisija atsižvelgia į galutinę fondui pagal biudžeto sudarymo procedūrą skirtų asignavimų sumą.

Per mėnesį nuo metinės programos projekto oficialaus pateikimo, Komisija informuoja atitinkamą valstybę narę, ar ji gali jį patvirtinti. Jeigu metinės programos projektas nesuderinamas su daugiamečių programa, Komisija paprašo tos valstybės narės pateikti visą reikiamą informaciją ir prireikus atitinkamai patikslinti metinės programos projektą.

Iki atitinkamų metų kovo 1 d. Komisija priima sprendimą dėl finansavimo, patvirtinantį metinę programą. Sprendime

nurodoma atitinkamai valstybei narei skiriama suma ir laikotarpis, kuriuo galima turėti reikalavimus atitinkančių išlaidų.

20 straipsnis

Tarpinė daugiamečių programos peržiūra

1. Komisija peržiūri strategines gaires ir prireikus iki 2010 m. kovo 31 d. priima patikslintas 2011–2013 m. laikotarpio strategines gaires.

2. Jeigu priimamos tokios patikslintos strateginės gairės, kiekviena valstybė narė peržiūri savo daugiamečių programą ir prireikus ją patikslina.

3. 17 straipsnyje išdėstytos nacionalinių daugiamečių programų rengimo ir tvirtinimo taisyklės taikomos *mutatis mutandis* rengiant ir tvirtinant patikslintas daugiamečių programas.

4. Patikslintos strateginės gairės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

V SKYRIUS

VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS

21 straipsnis

Įgyvendinimas

Komisija yra atsakinga už šio sprendimo įgyvendinimą ir priima reikalingas įgyvendinimo taisykles.

22 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemų bendrieji principai

Valstybių narių parengtų daugiamečių programų valdymo ir kontrolės sistemose:

- a) apibrėžiamos atitinkamų valdymo ir kontrolės įstaigų funkcijos ir paskirstomos kiekvienos įstaigos funkcijos;
- b) numatoma, kad turi būti laikomasi principo, kad šių įstaigų funkcijos ir funkcijos šiose įstaigose yra atskirtos;
- c) numatomi pakankami išteklių kiekvienai įstaigai arba departamentui paskirtoms funkcijoms vykdyti fondo bendrai finansuojamų veiksnių įgyvendinimo laikotarpiu;
- d) numatomos procedūros, užtikrinančios pagal metines programas deklaruojamų išlaidų teisingumą ir tvarkingumą;
- e) patikimos kompiuterizuotos apskaitos, stebėsenos ir finansinės atskaitomybės sistemos;
- f) numatoma ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema tais atvejais, kai atsakingoji įstaiga patiki vykdyti užduotis kitai įstaigai;

- g) numatomi atliktinų funkcijų procedūrų vadovai;
 - h) numatomos sistemos veikimo audito priemonės;
 - i) numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros;
 - j) numatomos informavimo apie pažeidimus ir pažeidimų stebėsenos bei neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūros.
- b) turi nesudėtingam ryšių palaikymui su įvairiais vartotojais ir kitų valstybių narių atsakingomis įstaigomis bei Komisija reikalingą infrastruktūrą;
 - c) dirba administracinėje aplinkoje, leidžiančioje jai tinkamai vykdyti savo užduotis ir išvengti interesų konflikto;
 - d) turi galimybę taikyti Bendrijos fondo valdymo taisykles;
 - e) turi finansinius ir valdymo pajėgumus, proporcingus Bendrijos lėšų, kurias ji bus paprašyta valdyti, apimčiai;
 - f) turi tinkamos profesinės kvalifikacijos ir kalbinių įgūdžių personalą administraciniam darbui tarptautinėje aplinkoje atlikti.

23 straipsnis

Institucijų paskyrimas

1. Savo daugiametei ir metinėms programoms įgyvendinti valstybė narė paskiria:

- a) atsakingą instituciją: valstybės narės veikiančią įstaigą arba valstybės narės paskirtą nacionalinę valdžios instituciją ar įstaigą, arba įstaigą, kurios veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė ir kuri teikia viešąsias paslaugas; ši įstaiga yra atsakinga už fondo remiamų daugiametės programos ir metinių programų valdymą ir palaiko visus ryšius su Komisija;
- b) tvirtinančiąją instituciją: nacionalinę valdžios instituciją ar įstaigą arba asmenį, veikiantį kaip tokia įstaiga ar institucija, kuri valstybė narė paskyrė tvirtinti išlaidų deklaracijas ir prieš siunčiant jas Komisijai;
- c) audito instituciją: nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, jeigu ji funkciškai nepriklauso nuo atsakingos institucijos ir tvirtinančiosios institucijos, yra paskirta valstybės narės ir atsakinga už veiksmingo valdymo bei kontrolės sistemos veikimo patikrinimą;
- d) prireikus, įgaliotąją instituciją.

2. Valstybė narė nustato taisykles, reglamentuojančias jos santykius su 1 dalyje nurodytomis valdžios institucijomis bei jų santykius su Komisija.

3. Pagal 22 straipsnio b punktą kai kurių arba visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų funkcijas gali atlikti ta pati įstaiga.

4. 52 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka Komisija priima 24–28 straipsnių įgyvendinimo taisykles.

24 straipsnis

Atsakinga institucija

1. Atsakinga institucija atitinka tokias būtinausias sąlygas. Ji:

- a) turi juridinio asmens statusą, išskyrus atvejus, kai ji yra valstybės narės veikianti įstaiga;

2. Valstybė narė teikia atsakingai institucijai pakankamą finansavimą, kad ši galėtų tinkamai ir nepertraukiamai toliau atlikti savo užduotis 2007–2013 m. laikotarpiu.

3. Komisija gali padėti valstybėms narėms mokyti darbuotojus, visų pirma V–IX skyrių tinkamo taikymo srityje.

25 straipsnis

Atsakingos institucijos užduotys

1. Atsakinga institucija yra atsakinga už daugiametės programos valdymą ir įgyvendinimą pagal patikimo finansų valdymo principą.

Visų pirma ji:

- a) konsultuojasi su partneriais pagal 10 straipsnį;
- b) teikia Komisijai pasiūlymus dėl 17 ir 19 straipsniuose nurodytų daugiamečių ir metinių programų;
- c) sukuria bendradarbiavimo mechanizmą su valstybės narės paskirtomis valdymo institucijomis, kurio tikslas – įgyvendinti ESF ir Europos pabėgėlių fondo numatytus veiksmus;
- d) prireikus organizuoja ir skelbia konkursus ir kvietimus teikti pasiūlymus;
- e) organizuoja projektų bendram fondo finansavimui atranką pagal 13 straipsnio 5 dalyje išdėstytus kriterijus;
- f) gauna Komisijos atliekamus mokėjimus ir atlieka mokėjimus galutiniams naudos gavėjams;
- g) užtikrina bendro finansavimo iš fondo ir iš kitų atitinkamų nacionalinių ir Bendrijos finansinių priemonių nuoseklumą ir papildomumą;

- h) stebi bendrai finansuojamų produktų tiekimą ir paslaugų teikimą bei tikrina, kad už veiksmus deklaruotos išlaidos iš tiesų buvo patirtos ir atitinka Bendrijos bei nacionalines taisykles;
- i) užtikrina, kad būtų įdiegta kompiuterizuota apskaitos įrašų apie kiekvieną pagal metines programas vykdomą veiksmą registravimo bei saugojimo sistema ir kad būtų renkami finansų valdymui, stebėsenai, kontrolei bei vertinimui reikalingi duomenys apie įgyvendinimą;
- j) užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai ir kitos įstaigos, įgyvendinančios fondo bendrai finansuojamus veiksmus, turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodeksą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams, nepažeidžiant nacionalinių apskaitos taisyklių;
- k) užtikrina, kad fondo vertinimai, nurodyti 47 straipsnyje, būtų atliekami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų ir atitiktų kokybės standartus, dėl kurių kartu nutaria Komisija ir valstybė narė;
- l) parengia procedūras, kuriomis būtų užtikrinama, kad visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai užtikrinti, būtų laikomi pagal 41 straipsnyje nurodytus reikalavimus;
- m) užtikrina, kad 28 straipsnio 1 dalyje apibrėžtam auditui atlikti audito institucija gautų visą reikiamą informaciją apie naudojamas valdymo procedūras ir iš fondo bendrai finansuojamus projektus;
- n) užtikrina, kad tvirtinančioji institucija gautų visą būtiną informaciją apie tvirtinimo tikslu atliktas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikrinimus;
- o) rengia ir Komisijai teikia pažangos ir galutines ataskaitas dėl metinių programų įgyvendinimo, tvirtinančiosios institucijos patvirtintas išlaidų deklaracijas ir prašymus dėl mokėjimo arba, atitinkamais atvejais, grąžinamų išlaidų deklaracijas;
- p) vykdo informavimo ir konsultavimo veiklą bei skleidžia parentų veiksmų rezultatus;
- q) bendradarbiauja su Komisija ir kitų valstybių narių atsakingomis institucijomis;
- r) tikrina, kaip galutiniai naudos gavėjai įgyvendina 31 straipsnio 6 dalyje nurodytas gaires.

2. Atsakingos institucijos atliekamą valstybėse narėse įgyvendinamų projektų valdymo veiklą galima finansuoti pagal 15 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones.

26 straipsnis

Atsakingos institucijos užduočių perdavimas

1. Kai visos ar dalis atsakingos institucijos užduočių perduodamos įgaliotajai institucijai, atsakinga institucija tiksliai apibrėžia perduodamų užduočių sritį ir nustato išsamias perduotų užduočių įgyvendinimo procedūras, atitinkančias 24 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. Į šias procedūras įtraukiamas reguliarus informacijos apie veiksmingą perduotų užduočių vykdymą ir naudojamų priemonių aprašymą teikimas atsakingai institucijai.

27 straipsnis

Tvirtinančioji institucija

1. Tvirtinančioji institucija:

a) patvirtina, kad:

i) išlaidų deklaracija yra tiksli, gauta naudojant patikimas apskaitos sistemas ir pagrįsta patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais;

ii) deklaruotos išlaidos atitinka taikytinas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos atliekant veiksmus, atrinktus pagal programai taikytinus ir Bendrijos bei nacionalines taisykles atitinkančius kriterijus;

b) užtikrina, kad tvirtinimo tikslu iš atsakingos institucijos ji gavo tinkamą informaciją apie atliktas procedūras ir patikrinimus, susijusias su išlaidų deklaracijose įtrauktomis išlaidomis;

c) tvirtinimo tikslu atsižvelgia į visų auditų, kuriuos atliko ar kurie buvo atlikti audito institucijos atsakomybe, rezultatus;

d) saugo kompiuterizuotus Komisijai deklaruotų išlaidų apskaitos įrašus;

e) tikrina Bendrijos finansavimo, kai dėl pastebėtų pažeidimų buvo nustatyta, jog šis buvo išmokėtas neteisėtai, bei atitinkamais atvejais ir delspinigių, išieškojimą;

f) tvarko išieškotinių ir išieškotų sumų apskaitą pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas taisykles, ir, kai įmanoma, išskaitydama jas iš kitos išlaidų deklaracijos.

2. Tvirtinančiosios institucijos veiklą, susijusią su valstybėse narėse įgyvendinamais projektais, galima finansuoti pagal 15 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 23 straipsnyje nurodytų išimtinių šios institucijos teisių.

28 straipsnis

Audito institucija

1. Audito institucija:
 - a) užtikrina, kad, siekiant patikrinti veiksmingą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą, būtų atliekamas auditas;
 - b) užtikrina, kad veiksmai būtų audituojami pasirenkant tinkamą imtį deklaruotoms išlaidoms patikrinti, o imtis sudarytų mažiausiai 10 % visų kiekvienos metinės programos reikalavimus atitinkančių išlaidų;
 - c) per šešis mėnesius nuo daugiametės programos patvirtinimo pateikia Komisijai audito strategiją, kurioje nurodomos a ir b punktuose minimą auditą atliksiančios įstaigos, užtikrinant, kad pagrindiniai fondo bendro finansavimo naudos gavėjai būtų patikrinti atliekant auditą, o auditai būtų tolygiai paskirstyti per visą programavimo laikotarpį.
2. Kai pagal šį sprendimą paskirta audito institucija taip pat yra paskirta audito institucija pagal Sprendimus Nr. 573/2007/EB, Nr. 574/2007/EB ir 575/2007/EB, arba kai dviem arba daugiau iš šių fondų taikomos bendros sistemos, pagal 1 dalies c punktą galima pateikti bendrą suderintą audito strategiją.
3. Įgyvendinant kiekvieną metinę programą, audito institucija parengia ataskaitos projektą, kuriame pateikiama:
 - a) metinė audito ataskaita, kurioje išdėstomos pagal audito strategiją atlikto metinės programos audito išvados ir nurodomi visi programos valdymo ir kontrolės sistemose nustatyti trūkumai;
 - b) remiantis audito institucijos atsakomybe atliktos kontrolės ir audito rezultatais – nuomonė apie tai, ar veikianti valdymo ir kontrolės sistema deramai užtikrina, kad Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos būtų teisingos ir kad pagrindiniai sandoriai būtų teisėti ir tvarkingi;
 - c) deklaracija, kurioje būtų įvertintas galutinio likučio mokėjimo prašymo arba susigrąžinimo deklaracijos pagrįstumas ir atitinkamų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas.
4. Audito institucija užtikrina, kad atliekant auditą būtų atsižvelgiama į tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus.
5. Auditą, susijusį su valstybėse narėse įgyvendinimais projektais, galima finansuoti pagal 15 straipsnyje nurodytas technines pagalbos priemones, jeigu paisoma 23 straipsnyje nurodytų išimtinių audito institucijos teisių.

VI SKYRIUS

PAREIGOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS

29 straipsnis

Valstybių narių pareigos

1. Valstybių narių pareiga – užtikrinti patikimą daugiamečių ir metinių programų finansų valdymą ir pagrindinių sandorių teisėtumą bei tvarkingumą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad atsakingos institucijos ir įgaliotoji institucija, tvirtinančiosios institucijos, audito institucijos ir kitos susijusios įstaigos gautų tinkamus nurodymus dėl 22–28 straipsniuose nurodytų valdymo ir kontrolės sistemų kūrimo, siekiant užtikrinti, kad Bendrijos finansavimas būtų naudojamas veiksmingai ir teisingai.
3. Valstybės narės užkerta kelią pažeidimams, juos nustato ir pašalina. Valstybės narės apie tuos pažeidimus praneša Komisijai ir nuolat ją informuoja apie administracinių ir teisinių procesų eigą.

Kai neįmanoma susigrąžinti galutiniam naudos gavėjui neteisėtai išmokėtų sumų, atitinkama valstybė narė atsako už prarastų lėšų grąžinimą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą, jeigu nustatoma, kad nuostoliai buvo patirti dėl jos kaltės ar aplaidumo.

4. Valstybės narės visų pirma atsako už finansinę veiksmų kontrolę ir užtikrina, kad valdymo ir kontrolės sistemos bei auditas būtų įgyvendinami garantuojant tinkamą ir veiksmingą Bendrijos lėšų panaudojimą. Jos pateikia Komisijai šių sistemų aprašymą.
5. Išsamios 1–4 dalių įgyvendinimo taisyklės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

30 straipsnis

Valdymo ir kontrolės sistemos

1. Prieš Komisijai patvirtinant daugiametę programą 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, valstybės narės užtikrina, kad pagal 22–28 straipsnius būtų sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos. Jų pareiga – užtikrinti, kad sistemos veiksmingai veiktų visą programavimo laikotarpį.
2. Valstybės narės kartu su savo daugiametės programos projektu pateikia Komisijai atsakingų, įgaliotųjų ir tvirtinančiųjų institucijų bei vidaus audito sistemų, veikiančių tose institucijose ir įstaigose, audito institucijos ir kitų įstaigų, atliekančių auditą, už kurį ji yra atsakinga, struktūros ir procedūrų aprašą.
3. Komisija peržiūri šios nuostatos taikymą rengdama 2007–2013 m. laikotarpio ataskaitą, nurodytą 48 straipsnio 3 dalyje.

31 straipsnis

Komisijos pareigos

1. Komisija 30 straipsnyje nustatyta tvarka įsitikina, kad valstybės narės sukūrė 22–28 straipsnius atitinkančias valdymo ir kontrolės sistemas ir, remdamasi metinėmis audito ataskaitomis ir savo pačios atliktu auditu, įsitikina, kad programavimo laikotarpiu sistemos veikia efektyviai.

2. Nedarant įtakos valstybių narių atliekamam auditui, Komisijos pareigūnai arba įgalioti Komisijos atstovai gali atlikti patikrinimus vietoje, kartais atlikdami ir metinėse programose numatytų veiksmų auditą, siekiant patikrinti, ar valdymo ir kontrolės sistemos veikia efektyviai, pranešdami apie auditą ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas. Tokiame audite gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

3. Komisija gali reikalauti, kad valstybė narė atliktų patikrinimą vietoje, siekiant patikrinti, ar sistemos veikia teisingai arba tai, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai.

4. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad apie fondo remiamus veiksmus būtų tinkamai informuojama, užtikrina tų veiksmų viešumą ir paskesnes priemones.

5. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad veiksmai atitiktų ir papildytų kitas atitinkamas Bendrijos politikos kryptis, priemones ir iniciatyvas.

6. Komisija nustato gaires siekdama užtikrinti pagal šį sprendimą suteikto finansavimo pastebimumą.

32 straipsnis

Bendradarbiavimas su valstybių narių audito institucijomis

1. Komisija bendradarbiauja su audito institucijomis, kad būtų koordinuojami atitinkami jų audito planai ir metodai, ir nedelsdama keičiasi rezultatais, gautais atlikus valdymo ir kontrolės sistemų auditą, siekdama kuo veiksmingiau pasinaudoti kontrolės ištekliais ir išvengti nepagrįsto darbų dubliavimosi.

Komisija pareiškia savo pastabas dėl audito strategijos, pateikiamos pagal 28 straipsnį, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo jos gavimo.

2. Nustatydama savo audito strategiją, Komisija nurodo tas metines programas, kurias ji laiko tinkamomis atsižvelgiant į turimas žinias apie valdymo ir kontrolės sistemas.

Dėl tų programų Komisija gali padaryti išvadą, kad ji iš esmės gali vadovautis valstybių narių pateiktais audito įrodymais ir kad ji pati atliks patikrinimus vietoje tik tuomet, jei yra įrodymų, kad esama trūkumų sistemose.

VII SKYRIUS

FINANSŲ VALDYMAS

33 straipsnis

Atitiktis finansavimo reikalavimams – išlaidų deklaracijos

1. Visose išlaidų deklaracijose nurodoma išlaidų, kurias patyrė galutiniai naudos gavėjai, įgyvendindami veiksmus, suma ir atitinkamai gauta parama iš viešųjų ar privačių lėšų.

2. Išlaidos atitinka galutinių naudos gavėjų atliktus mokėjimus. Jos pagrindžiamos mokėjimą patvirtinančiomis sąskaitomis faktūromis arba lygiavertės įrodomosios vertės apskaitos dokumentais.

3. Išlaidas galima laikyti atitinkančiomis fondo finansavimo reikalavimus tik tada, jeigu faktiškai mokėjimai buvo atlikti ne anksčiau kaip iki 19 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje minimame sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodytų metų sausio 1 d. Bendrai finansuojami veiksmai negali būti užbaigti iki pirmosios jų atitikties finansavimo reikalavimams dienos.

Išimties tvarka išlaidų, skirtų pagal 2007 m. metines programas remiamų veiksmų įgyvendinimui, atitikimo finansavimo reikalavimams laikotarpis yra treji metai.

4. Taisyklės, reglamentuojančios išlaidų, skirtų pagal 4 straipsnį įgyvendintiems veiksams, fondo bendrai finansuojamiems valstybėse narėse, atitikimą finansavimo reikalavimams, priimanos 52 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

34 straipsnis

Mokėjimo galutiniams naudos gavėjams vientisumas

Valstybės narės įsitikina, ar atsakinga institucija užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai kuo greičiau gautų visą paramos sumą iš viešųjų lėšų. Neatskaitomos ir nesulaikomos jokios sumos, taip pat neimamas joks papildomas specialus mokestis ar kitas lygiavertis mokestis, kuris sumažintų šias galutiniams naudos gavėjams skirtas sumas, su sąlyga, kad galutiniai naudos gavėjai atitinka visus veiksmų ir išlaidų finansavimo reikalavimus.

35 straipsnis

Euro naudojimas

1. Valstybių narių daugiamečių ir metinių programų projektuose, nurodytuose atitinkamai 17 ir 19 straipsniuose, patvirtintose išlaidų deklaracijose, prašymuose dėl mokėjimo, nurodytuose 25 straipsnio 1 dalies o punkte, pateikiamos sumos ir metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitoje, nurodytoje 37 straipsnio 4 dalyje, bei galutinėje metinės programos įgyvendinimo ataskaitoje, nurodytoje 49 straipsnyje, minimos išlaidos nurodomos eurai.

2. 19 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje minimuose Komisijos sprendimuose dėl finansavimo, patvirtinančiuose valstybių narių metines programas, pateikiami Komisijos įsipareigojimai ir Komisijos mokėjimai apskaičiuojami ir vykdomi eurai.

3. Valstybės narės, kurios prašymo dėl mokėjimo pateikimo metu nebuvo įsivedusios euro kaip savo valiutos, nacionaline valiuta patirtas išlaidų sumas konvertuoja į eurus. Ši suma konvertuojama į eurus taikant Komisijos mėnesinį buhalterinį valiutos kursą, galiojantį tą mėnesį, kai išlaidos buvo įskaitytos už atitinkamą programą atsakingos institucijos sąskaitose. Šį kursą kiekvieną mėnesį elektroninėmis priemonėmis skelbia Komisija.

36 straipsnis

Įsipareigojimai

Bendrijos biudžetiniai įsipareigojimai prisiimami kiekvienais metais remiantis 19 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje minimu Komisijos sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą.

37 straipsnis

Mokėjimai. Išankstinis mokėjimas

1. Komisija vykdo fondo paramos mokėjimą pagal biudžetinius įsipareigojimus.

2. Mokėjimus sudaro išankstinis mokėjimas ir likučio mokėjimas. Jie vykdomi valstybės narės paskirtai atsakingai institucijai.

3. Pirmas išankstinis mokėjimas, lygus 50 % sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, paskirtos sumos, valstybei narei atliekamas per šešiasdešimt dienų nuo to sprendimo priėmimo.

4. Antras išankstinis mokėjimas atliekamas ne vėliau kaip po trijų mėnesių po to, kai Komisija per du mėnesius nuo oficialaus valstybės narės mokėjimo prašymo pateikimo patvirtina metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitą ir patvirtintą išlaidų, sudarančių mažiausiai 60 % pradinio mokėjimo sumos, deklaraciją, parengtą pagal 27 straipsnio 1 dalies a punktą ir 33 straipsnį.

Komisijos išmokėto antro išankstinio mokėjimo suma neviršija 50 % bendros sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, skirtos sumos, ir bet kuriuo atveju, jei valstybė narė nacionaliniu lygiu paskyrė mažesnę sumą nei sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodyta suma, neviršija valstybės narės pagal metinę programą atrinktiems projektams faktiškai paskirtų Bendrijos lėšų sumos likučio, atėmus pirmą išankstinį mokėjimą.

5. Nuo išankstinio mokėjimo sumos priskaičiuotos palūkanos priskiriamos atitinkamai metinei programai; jos laikomos valstybės narės lėšomis kaip nacionalinė parama iš viešųjų lėšų ir deklaruojamos Komisijai išlaidų deklaravimo, susijusio su atitinkamos metinės programos įgyvendinimo galutine ataskaita, metu.

6. Išankstiniu mokėjimu sumokėtos sumos išskaitomos iš sąskaitų užbaigus metinę programą.

38 straipsnis

Likučio išmokėjimas

1. Komisija išmoka likutį, jeigu ne vėliau kaip per devynis mėnesius po sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nustatyto išlaidų atitikties finansavimo reikalavimams galutinio termino, gauna šiuos dokumentus:

- patvirtintą išlaidų deklaraciją, tinkamai parengtą pagal 27 straipsnio 1 dalies a punktą ir 33 straipsnį, ir prašymą išmokėti likutį arba grąžinamų išlaidų deklaraciją;
- galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą, nurodytą 49 straipsnyje;
- metinę audito ataskaitą, nuomonę ir deklaraciją, numatytas 28 straipsnio 3 dalyje.

Likutis išmokamas priėmus galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą ir deklaraciją, kurioje įvertinamas prašymo išmokėti likutį pagrįstumas.

2. Jeigu atsakinga institucija nepateikia 1 dalyje nurodytų dokumentų iki nustatyto termino ir priimtina forma, Komisija panaikina tuos su atitinkama metine programa susijusius biudžetinius įsipareigojimus, pagal kuriuos nebuvo išmokėtos išankstinio finansavimo sumos.

3. 2 dalyje nurodyta automatinio atšaukimo procedūra laikinai sustabdoma atitinkamų projektų sumai, kai valstybės narės lygiu 1 dalyje nustatytų dokumentų pateikimo metu vyksta teismo procesas ar administracine tvarka nagrinėjamas skundas, turintis sustabdomąjį poveikį. Valstybė narė pateiktoje dalinėje galutinėje ataskaitoje pateikia išsamią informaciją apie tokius projektus ir kas šešis mėnesius siunčia apie tuos projektus parengtas pažangos ataskaitas. Per tris mėnesius nuo teismo proceso ar skundo nagrinėjimo administracine tvarka pabaigos valstybė narė atitinkamiems projektams pateikia 1 dalyje nurodytus dokumentus.

4. 1 dalyje nurodytas devynių mėnesių laikotarpis sustabdomas, jeigu Komisija priima sprendimą, kuriuo sustabdomas bendro finansavimo mokėjimas atitinkamai metinei programai pagal 40 straipsnį. Laikotarpis vėl pradėdamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią valstybei narei pranešama apie 40 straipsnio 3 dalyje nurodytą Komisijos sprendimą.

5. Nepažeidžiant 39 straipsnio, Komisija per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo informuoja valstybę narę apie išlaidų, kurias Komisija pripažino mokėtinomis iš fondo, dydį ir apie bet kokias finansines pataisas, reikalingas dėl skirtumo tarp deklaruotų išlaidų ir pripažintų išlaidų. Valstybė narė savo pastabas pateikia per tris mėnesius.

6. Gavusi valstybės narės pastabas, Komisija per tris mėnesius nusprendžia, kokia išlaidų suma turėtų būti pripažinta kaip mokėtina iš fondo, ir išieško likutį, atsiradusį dėl skirtumo tarp galutinių pripažintų išlaidų ir tai valstybei narei jau sumokėtų sumų.

7. Atsižvelgdama į turimą finansavimą, Komisija išmoka likutį ne vėliau kaip per šešiasdešimt dienų nuo tos dienos, kai ji priima 1 dalyje nurodytus dokumentus. Biudžetinio įsipareigojimo likutis gali būti atšauktas per šešis mėnesius nuo išmokėjimo.

39 straipsnis

Mokėjimo termino nukėlimas

1. Įgaliotas leidimus duodantis pareigūnas, kaip apibrėžta Finansiniame reglamente, nukelia mokėjimo terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, jeigu:

- a) nacionalinės ar Bendrijos audito įstaigos ataskaitoje yra įrodymų, leidžiančių manyti, kad esama didelių valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumų;
- b) tas pareigūnas turi atlikti papildomus patikrinimus gavęs informaciją, kad išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas.

2. Valstybei narei ir atsakingai institucijai nedelsiant pranešama apie mokėjimo termino nukėlimo priežastis. Mokėjimas nevykdomas tol, kol valstybė narė nesiima reikiamų priemonių.

40 straipsnis

Mokėjimų sustabdymas

1. Komisija gali sustabdyti viso arba dalies išankstinio mokėjimo ir likučio mokėjimą, kai:

- a) yra rimtas programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas, kuris daro įtaką mokėjimo patvirtinimo procedūros patikimumui ir dėl kurio nebuvo imtasi korekcinų priemonių; arba
- b) išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas; arba
- c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 29 ir 30 straipsnius.

2. Komisija gali nuspręsti sustabdyti išankstinį ir likučio mokėjimą po to, kai suteikia valstybei narei galimybę per tris mėnesius pateikti savo pastabas.

3. Komisija nutraukia išankstinio ir likučio mokėjimo sustabdymą, kai nusprendžia, kad valstybė narė ėmėsi būtinų priemonių, kad sustabdymas būtų nutrauktas.

4. Jeigu valstybė narė nesiima būtinų priemonių, Komisija pagal 44 straipsnį gali priimti sprendimą atšaukti visą Bendrijos paramą metinei programai ar jos dalį.

41 straipsnis

Dokumentų saugojimas

Nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių pagal Sutarties 87 straipsnį, atsakinga institucija užtikrina, kad Komisija ir Audito Rūmai penkerius metus po programų užbaigimo pagal 38 straipsnio 1 dalį galėtų susipažinti su visais patvirtinamaisiais dokumentais, susijusiais su atitinkamų programų išlaidomis ir auditu.

Šis laikotarpis nutraukiamas teismo proceso atveju arba tinkamai pagrįstu Komisijos prašymu.

Dokumentų originalai arba originalus atitinkančios patvirtintos jų kopijos laikomos visuotinai pripažintose duomenų laikmense.

VIII SKYRIUS

FINANSINĖS PATAISOS

42 straipsnis

Valstybių narių daromos finansinės pataisos

1. Valstybės narės visų pirma atsako už pažeidimų nagrinėjimą, imdamosi priemonių, jei esama įrodymų, kad yra reikšmingų pokyčių, kurie daro poveikį programų įgyvendinimo ar kontrolės pobūdžiui arba sąlygoms, ir darydamos reikiamas finansines pataisas.

2. Valstybė narė daro reikiamas finansines pataisas dėl nustatytų pavienių arba sisteminių pažeidimų vykdant veiksmus ar įgyvendinant metines programas.

Valstybių narių daromomis pataisomis atšaukiama ir, atitinkamai atvejais, susigrąžinama visa Bendrijos parama arba jos dalis. Jeigu per atitinkamos valstybės narės nustatytą laikotarpį ši suma negrąžinama, mokami delspinigiai, kurių norma nustatyta 45 straipsnio 2 dalyje. Valstybės narės atsižvelgia į pažeidimų pobūdį bei sunkumą ir į fondo patirtus finansinius nuostolius.

3. Nustačius sisteminius pažeidimus, atitinkama valstybė narė tiria visas operacijas, kurias vykdant galėjo būti padaryti pažeidimai.

4. Į 49 straipsnyje nurodytą metinės programos įgyvendinimo galutinę ataskaitą valstybės narės įtraukia dėl atitinkamos metinės programos inicijuotų atšaukimo procedūrų sąrašą.

43 straipsnis

Komisijos atliekamas sąskaitų auditas ir daromos finansinės pataisos

1. Nepažeisdami Audito Rūmų įgaliojimų arba nedarydami įtakos patikrinimams, kuriuos atlieka valstybės narės pagal savo nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus, Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai gali vykdyti fondo finansuojamų veiksmų bei valdymo ir kontrolės sistemų patikrinimus vietoje, įskaitant atrankinius patikrinimus, prieš tai pranešę bent prieš tris darbo dienas. Komisija atitinkamą valstybę narę išpėja iš anksto, kad gautų visą reikiamą pagalbą. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

Komisija gali reikalauti atitinkamos valstybės narės atlikti patikrinimą vietoje, siekdama patikrinti tai, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti atstovai.

2. Jei, baigusi būtinus patikrinimus, Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė nevykdo savo įsipareigojimų pagal 29 straipsnį, ji sustabdo išankstinį arba likučio mokėjimą pagal 40 straipsnį.

44 straipsnis

Pataisų kriterijai

1. Komisija gali daryti finansines pataisas, atšaukdama visą Bendrijos paramą metinei programai arba jos dalį, jeigu, atlikusi būtiną tyrimą, ji nustato, kad:

- a) yra didelių trūkumų programos valdymo ir kontrolės sistemoje, keliančių pavojų Bendrijos paramai, kuri programai jau yra sumokėta;
- b) patvirtintoje išlaidų deklaracijoje išlaidos nurodytos neteisingai ir valstybė narė to neištaisė prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį;
- c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 29 straipsnį prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį.

Komisija priima sprendimą, atsižvelgusi į valstybės narės pateiktas pastabas.

2. Siekdama nustatyti, ar taikyti vienodo dydžio ar ekstrapoliuotą pataisą, Komisija finansines pataisas daro kiekvienu atskiru nustatyto pažeidimo atveju, atsižvelgdama į pažeidimo nuolatinį pobūdį. Jei pažeidimas susijęs su išlaidų deklaracija, dėl kurios audito institucija jau pateikė deramą užtikrinimą pagal 28 straipsnio 3 dalies b punktą, bus galima daryti prielaidą, kad egzistuoja nuolatinė problema, nulemianti vienodos arba ekstrapoliuotos pataisos taikymą, išskyrus tuos atvejus, kai valstybė narė per tris mėnesius gali pateikti šią prielaidą paneigiančių įrodymų.

3. Priimdama sprendimą dėl pataisų sumos, Komisija atsižvelgia į pažeidimo svarbą ir atitinkamos metinės programos trūkumų mastą bei finansinį poveikį.

4. Kai Komisija savo poziciją grindžia ne jos tarnybose dirbančių auditorių nustatytais faktais, ji, išnagrinėjusi atitinkamos valstybės narės panaudotas priemones pagal 30 straipsnį, pastebėtų pažeidimų ataskaitas ir valstybės narės pateiktus atsakymus, padaro išvadą dėl finansinių padarinių.

45 straipsnis

Gražinimas

1. Visos Europos Sąjungos bendrajam biudžetui gražintinos sumos sumokamos iki termino, nurodyto vykdomajame rašte sumoms išieškoti, parengtame pagal Finansinio reglamento 72 straipsnį. Šis terminas yra paskutinė antrojo mėnesio po vykdomojo rašto išdavimo diena.

2. Dėl vėlavimo vykdant gražinimą nuo pavėluotos gražinti sumos mokami delspinigiai, pradedant nustatytu terminu ir baigiant faktinio mokėjimo diena. Taikoma delspinigių norma yra trimis su puse procentinių punktų didesnė nei ta, kurią taiko Europos centrinis bankas savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms ir kuri paskelbta *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje, galiojusi to mėnesio, kurį sueina gražinimo terminas, pirmą kalendorinę dieną.

46 straipsnis

Valstybių narių įsipareigojimai

Komisijos padaryta finansinė pataisa neapriboja valstybės narės įsipareigojimo vykdyti išieškojimą pagal 42 straipsnį.

IX SKYRIUS

STEBĖSENA, ĮVERTINIMAS IR ATASKAITOS

47 straipsnis

Stebėseną ir įvertinimą

1. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija vykdo nuolatinę fondo veiklos stebėseną.

2. Rengiant 48 straipsnio 3 dalyje nurodytas ataskaitas, Komisija vertina fondo veiklą kartu su valstybėmis narėmis, siekdama įvertinti veiksmų tinkamumą, veiksmingumą ir poveikį, atsižvelgiant į 2 straipsnyje nurodytą bendrąjį tikslą.

3. Komisija taip pat nagrinėja, kaip fondo veiksmai papildo kitų atitinkamų Bendrijos politikos krypčių, priemonių ir iniciatyvų veiksmus.

48 straipsnis

Įsipareigojimai teikti ataskaitas

1. Kiekvienos valstybės narės atsakinga institucija imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad bus vykdoma projekto stebėseną ir atliktas įvertinimas.

Šiuo tikslu susitarimuose ir sutartyse, kuriuos ji sudaro su už veiksmų įgyvendinimą atsakingomis organizacijomis, turi būti straipsniai, numatantys įsipareigojimą teikti reguliarias ir išsamias ataskaitas apie pažangą įgyvendinant ir užbaigiant įgyvendinti nustatytus tikslus, kuriomis remiamasi rengiant atitinkamai metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitas ir galutinės ataskaitas.

2. Valstybės narės Komisijai pateikia:

- a) iki 2010 m. birželio 30 d. – įvertinimo ataskaitą apie fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimą;
- b) atitinkamai iki 2012 m. birželio 30 d. 2007–2010 m. laikotarpiui ir iki 2015 m. birželio 30 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – bendrai su fondu finansuojamų veiksmų rezultatų ir poveikio įvertinimo ataskaitą.

3. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui pateikia:

- a) iki 2009 m. birželio 30 d. – ataskaitą dėl 12 straipsnyje nustatytų kriterijų taikymo skirstant metinius išteklius valstybėms narėms ir to taikymo peržiūrą; jei manoma, kad tai būtina, kartu pateikia pasiūlymus dėl pakeitimų;
- b) iki 2010 m. gruodžio 31 d. – tarpinę ataskaitą, kurioje apžvelgiami pasiekti rezultatai ir fondo naudojimo kokybiniai bei kiekybiniai aspektai, ir pasiūlymą dėl tolesnio fondo plėtojimo;
- c) atitinkamai iki 2012 m. gruodžio 31 d. 2007–2010 m. laikotarpiui ir 2015 m. gruodžio 31 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – *ex post* įvertinimo ataskaitą.

49 straipsnis

Metinės programos įgyvendinimo galutinė ataskaita

1. Siekiant susidaryti aiškią nuomonę apie programos įgyvendinimą, metinės programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikiama informacija:

- a) apie metinės programos finansinį ir praktinį įgyvendinimą;

b) apie pažangą, pasiektą įgyvendinant daugiamečią programą ir jos prioritetus, atsižvelgiant į jos konkrečius, patikrintus tikslus, kiekybiškai įvertinus, kai ir kiek tai įmanoma, rodiklius;

c) apie priemones, kurių ėmėsi atsakinga institucija, siekdama užtikrinti įgyvendinimo kokybę ir veiksmingumą, visų pirma:

- i) stebėsenos ir įvertinimo priemonės, įskaitant duomenų rinkimo tvarką;
- ii) svarbių problemų, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant veiklos programą, santrauką ir priemones, kurių buvo imtasi;
- iii) naudotą techninę pagalbą;

d) apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant pateikti informaciją apie metines ir daugiamečias programas ir jas paskelbti.

2. Ataskaita laikoma priimtina, jeigu joje pateikiama visa 1 dalyje išvardyta informacija. Gavusi visą 1 dalyje nurodytą informaciją, Komisija per du mėnesius priima sprendimą dėl atsakingos institucijos pateiktos ataskaitos turinio, apie kurį praneša valstybėms narėms. Jei Komisija iki nustatyto termino nepateikia atsakymo, ataskaita laikoma priimta.

X SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

50 straipsnis

Daugiametės programos parengimas

1. Nukrypstant nuo 17 straipsnio, valstybės narės:

- a) kuo greičiau po 2007 m. birželio 29 d., bet ne vėliau kaip 2007 m. liepos 14 d., paskiria 24 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą nacionalinę atsakingą instituciją bei atitinkamai atvejais įgaliotąją instituciją;

b) iki 2007 m. rugsėjo 30 d. pateikia 31 straipsnio 2 dalyje nurodytų valdymo ir kontrolės sistemų aprašymą.

2. Iki 2007 m. liepos 1 d. Komisija valstybėms narėms pateikia:

a) sumų, kurios joms skiriamos 2007 finansiniais metais, sąmatą;

b) sumų, kurios joms turi būti skirtos 2008–2013 finansiniais metais, sąmatas, remiantis 2007 finansinių metų sąmatos apskaičiavimo ekstrapoliacija, atsižvelgiant į 2007–2013 m. siūlomus metinius asignavimus, nustatytus pagal finansinę struktūrą.

51 straipsnis

2007 m. ir 2008 m. metinių programų parengimas

1. Nukrypstant nuo 19 straipsnio, 2007 ir 2008 finansiniais metais bus taikomas toks įgyvendinimo tvarkaraštis:

a) iki 2007 m. liepos 1 d. Komisija valstybėms narėms pateikia sumų, kurios joms skiriamos 2007 finansiniais metais, sąmatą;

b) iki 2007 m. gruodžio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia 2007 m. metinės programos projektą;

c) iki 2008 m. kovo 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia 2008 m. metinės programos projektą.

2. Kiek tai susiję su 2007 m. metine programa, faktinėms išlaidoms, apmokėtoms nuo 2007 m. sausio 1 d. iki tos datos, kurią priimamas sprendimas dėl finansavimo, patvirtinantis atitinkamos valstybės narės metinę programą, gali būti taikoma fondo parama.

3. Siekiant sudaryti sąlygas 2008 m. priimti sprendimus dėl finansavimo, patvirtinančius 2007 m. metinę programą, Komisija prisiima Bendrijos biudžeto išpareigojimą 2007 m., remdamasi sumų, kurios turi būti skirtos valstybėms narėms, sąmata, apskaičiuota kaip numatyta 12 straipsnyje.

XI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendras komitetas, įsteigtas Sprendimu Nr. 574/2007/EB (toliau – komitetas).

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai.

53 straipsnis

Peržiūra

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, iki 2013 m. birželio 30 d. peržiūri šį sprendimą.

54 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis sprendimas taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d.

55 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.

Priimta Liuksemburge, 2007 m. birželio 25 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. SCHAVAN